

Särskild rapport

Den gemensamma resolutionsnämnden: det krävande arbetet med att skapa en bankunion har inletts, men mycket återstår

(i enlighet med artikel 287.4 andra stycket i EUF-fördraget)

4
1977 - 2017

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Granskningsteam

I våra särskilda rapporter redovisar vi resultatet av våra effektivitets- och regelefterlevnadsrevisioner av särskilda budgetområden eller förvaltningsteman. För att uppnå så stor effekt som möjligt väljer vi ut och utformar granskningsuppgifterna med hänsyn till riskerna när det gäller resultat eller regelefterlevnad, storleken på de aktuella intäkterna eller kostnaderna, framtida utveckling och politiskt intresse och allmänintresse.

Denna rapport producerades av revisionsrättens avdelning IV – där ledamoten Baudilio Tomé Muguruza är ordförande – som är inriktad på områdena marknadsreglering och en konkurrenskraftig ekonomi. Revisionsarbetet leddes av ledamoten Kevin Cardiff. Han fick stöd i arbetet med rapporten av Gediminas Mačys (kanslichef), Shane Enright (attaché), Zacharias Koliass (direktör och förstechef) och Helmut Kern (uppgiftsansvarig). Granskningsteamet bestod av Matthias Blaas, Helmut Frank, Vasileia Kalafati, Anna Ludwikowska, Radek Majer, Heikki Kivisto och Natalie Hagmayer.

Från vänster till höger: Natalie Hagmayer, Anna Ludwikowska, Shane Enright, Helmut Kern, Radek Majer, Helmut Frank, Kevin Cardiff, Matthias Blaas, Zacharias Koliass, Vasileia Kalafati och Gediminas Mačys.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Punkt
Förkortningar	
Ordförklaringar	
Sammanfattning och kommentarer	I–XI
Inledning	1–12
Bankunionen	1–4
Den gemensamma resolutionsnämndens roll	5–8
Den gemensamma resolutionsnämndens samarbete med andra myndigheter	9–12
Revisionens inriktning och omfattning samt revisionsmetod	13–23
Revisionens inriktning och omfattning samt revisionsmetod	13–21
Tillgång till bevis och sekretessfrågor	22–23
Iakttagelser	24–142
Resolutionsplanerna: fortfarande i allra högsta grad ett pågående arbete	24–83
Pågående planering	25–34
Översikt över resolutionsplanernas innehåll	35–36
Viktiga delar av resolutionsplanerna fattas fortfarande	37–82
Begränsad överensstämmelse med regelverket	83
Vägledningen för resolutionsplaneringen måste bli bättre	84–102
Handböcker och mallar måste uppdateras och förbättras	85–93
Vägledande kommentarer	94–99
Strategi för väsentliga hinder och minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder	100–101
Förvaltningskontroller och kvalitetssäkring	102
Nämnden är kraftigt underbemannad	103–118

Bemanningsmålen har aldrig uppnåtts	104–114
Bristande resurser på personalavdelningen påverkar rekryteringsarbetet	115–118
Ramen för samarbetet med nationella resolutionsmyndigheter och ECB behöver förbättras	119–142
Otydlighet i samarbetet med de nationella resolutionsmyndigheterna	120–129
Brister i ramen för samarbete med ECB	130–142
Slutsatser och rekommendationer	143–158
Resolutionsplanering är ett hela tiden pågående arbete	146–150
Regelsystemet för resolutionsplanering är ännu inte färdigställt	151
Otillräcklig bemanning	152–153
Ramen för samarbete med nationella resolutionsmyndigheter behöver förbättras	154
Samförståndsavtalet med ECB behöver förbättras	155
Den rättsliga ramen innebär utmaningar för nämnden	156–158
Bilaga I – Översikt över de viktigaste delarna i det enhetliga regelverket	
Bilaga II – Förteckning över revisionsbevis som inte tillhandhållits	
Annex III – Förteckning över delar som saknas i det granskade urvalet av sammanfattningar	
Den gemensamma resolutionsnämndens svar	

FÖRKORTNINGAR

BRR-direktivet, BRRD, återhämtnings- och resolutionsdirektivet	Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtnings- och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012 (EUT L 173, 12.6.2014, s. 190)
DGS	insättningsgarantisystem
direktivet om insättningsgarantisystem	Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (EUT L 173, 12.6.2014, s. 149)
EBA	Europeiska bankmyndigheten
ECB	Europeiska centralbanken
EUF-fördraget	fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
FOLTF, fallissemangstatus	fallerar eller kommer sannolikt att fallera
FTE	heltidsekvivalent
MoU	samförståndsavtal
MREL, minimikrav på nedskrivningsbara skulder	minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder
NCA	nationell behörig myndighet
NRA	nationell resolutionsmyndighet
RC	resolutionskollegium
resolutionsnämnden, nämnden	den gemensamma resolutionsnämnden
revisionsrätten	Europeiska revisionsrätten
SRF	den gemensamma resolutionsfonden
SRM	den gemensamma resolutionsmekanismen
SRM-förordningen, resolutionsmekanismförordningen	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 806/2014 av den 15 juli 2014 om fastställande av enhetliga regler och ett enhetligt förfarande för resolution av kreditinstitut och vissa värdepappersföretag inom ramen för en gemensam resolutionsmekanism och en gemensam resolutionsfond och om ändring av förordning (EU) nr 1093/2010 (EUT L 225, 30.7.2014, s. 1).
SSM, tillsynsmekanismen, mekanismen	den gemensamma tillsynsmekanismen
TRP, preliminär plan	preliminär resolutionsplan
ÖUP	översyns- och utvärderingsprocess

ORDFÖRKLARINGAR

Insättningsgarantisystem	Ett insättningsgarantisystem är ett system som ska skydda insättare mot förluster upp till ett visst belopp och inom vissa gränser om en bank fallerar.
Interna resolutionsenheter	Enligt artikel 83 i förordningen om den gemensamma resolutionsmekanismen får den gemensamma resolutionsnämnden inrätta interna resolutionsenheter bestående av egen personal och personal från de nationella resolutionsmyndigheterna, samt observatörer från icke-deltagande medlemsstaters resolutionsmyndigheter, i förekommande fall. De interna resolutionsenheterna är viktiga för samarbetet och kommunikationen mellan den gemensamma resolutionsnämnden och de nationella resolutionsmyndigheterna vid framtagande av resolutionsplaner. Den gemensamma resolutionsnämnden ansvarar för att sätta samman enheter för alla banker och utser samordnare bland sina högre tjänstemän som ska leda enheterna.
Kritiska funktioner	Verksamhet, tjänster, funktioner eller affärer i en bank, som om de skulle upphöra sannolikt skulle störa den finansiella stabiliteten eller i tjänster som är av avgörande betydelse för realekonomin.
Kärnaffärsområde	En banks huvudsakliga väsentliga källor till inkomst och lönsamhet.
Minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder	Ett krav som alla banker måste uppfylla vid varje given tidpunkt genom att inneha instrument som enkelt kan skrivas ned så att det är säkerställt att förluster kan absorberas och bankerna rekapitaliseras om de får ekonomiska problem och sedermera försätts i resolution.
Resolution	Resolution är ordnad avveckling av en fallerande bank i syfte att säkerställa kontinuiteten för dess väsentliga funktioner och bevara den finansiella stabiliteten. Syftet är också att skydda offentliga medel genom att minimera beroendet av extraordinärt offentligt finansiellt stöd.
Resolutionskollegier	Organ som består av personal från flera olika nationella resolutionsmyndigheter och som inrättas för att säkerställa att alla berörda myndigheter samarbetar i alla stadier i resolutionen av gränsöverskridande bankkoncerner.
Skuldnedskrivningsverktyg	Ett resolutionsverktyg som innebär nedskrivning av en banks skulder, vilket får till följd att det nominella värdet på kundernas insättningar och obligationer tvångsminskas. Skulder som nedskrivningsverktyget kan tillämpas på benämns som nedskrivningsbara.
Tillsyn	Banktillsyn innebär att offentliga myndigheter övervakar bankers finansiella resultat och transaktioner för att garantera att bankerna arbetar säkert och tillförlitligt och i enlighet med regler och förordningar.

Väsentliga hinder	<p>Allvarliga hinder som kan innebära problem för avveckling eller resolution av en bank. Vad som utgör väsentliga hinder avgörs av resolutionsmyndigheterna när de undersöker resolutionsmöjligheterna. Resolutionsmyndigheterna har långtgående befogenheter att begära att bankerna ska hantera eller avlägsna hindren inom en viss tid. Den gemensamma resolutionsnämnden kan till exempel begära att en bank avyttrar vissa tillgångar, begränsar sin affärsverksamhet eller ändrar sin juridiska form eller verksamhetsstruktur.</p>
-------------------	--

SAMMANFATTNING OCH KOMMENTARER

- I. För att förhindra en ny finanskris i Europa som den som inträffade 2008 har EU byggt upp nya institutionella strukturer som ska säkerställa en stabilare finansiell sektor på den inre marknaden. Dessa strukturer består bland annat av den gemensamma tillsynsmekanismen och den gemensamma resolutionsmekanismen. Denna rapport handlar främst om den gemensamma resolutionsnämnden, som tillsammans med de nationella resolutionsmyndigheterna i euroområdet utgör den gemensamma resolutionsmekanismen.
 - II. Ett enhetligt regelverk med harmoniserad lagstiftning och riktlinjer för resolution och tillsyn av banker har tagits fram. När det gäller resolution består det enhetliga regelverket av ett antal delar som tillsammans utgör rättesnöret för den gemensamma resolutionsnämndens arbete. Den gemensamma resolutionsnämnden inrättades så sent som 2015 och kan fortfarande sägas befinna sig i inledningsfasen. Den har dessutom ålagts tunga ansvarsområden inom väldigt kort tid.
 - III. Den gemensamma resolutionsnämndens arbete bör betraktas som en del i ett system där även tillsynsmyndigheter (till exempel ECB) och tillsynsorgan (som Europeiska bankmyndigheten) ingår. Tillsynsmyndigheterna ansvarar för den permanenta tillsynen av banker som ingår i deras ansvarsområde. Om återhämtnings- och interventionsåtgärder inte hjälper betecknas en bank som "en bank som fallerar eller sannolikt kommer att falla", och resolutionsmyndigheterna griper in. Den gemensamma resolutionsnämnden ansvarar, med stöd från de nationella resolutionsmyndigheterna, för att ta fram en beredskapsplan för resolution för bankerna inom sitt ansvarsområde och för att leda bankresolutionsförfarandena, när det är nödvändigt och lämpligt. Nämnden ansvarar för alla betydande banker och för gränsöverskridande mindre betydande banker i euroområdet.
 - IV. Enligt EUF-fördraget har revisionsrätten rätt att få fullständig tillgång till revisionsobjektens dokumentation som behövs för revisionsarbetet. Under revisionen fick vi omfattande dokumentation från den gemensamma resolutionsnämndens ledning och personal, vilket innebär att vi anser oss ha god grund för slutsatserna i denna rapport. Vi fick dock inte tillgång till all den dokumentation som begärdes.
-

V. Vi har förstått att det har varit en stor utmaning att inom en väldigt snäv tidsram bygga upp den gemensamma resolutionsnämnden från grunden. Vi har sett brister i nämndens sätt att ta fram resolutionsplaner. Dessa brister måste naturligtvis rättas till, såväl inom nämnden som i den lagstiftning och de samarbetsformer som gäller för resolutionsarbetet, men de måste ändå ses utifrån det faktum att man fortfarande befinner sig i en inledningsfas.

VI. Den gemensamma resolutionsnämnden har ännu inte färdigställt resolutionsplanerna för de banker som den har ansvar för. Trots att nämnden har arbetat hårt och länge för att det åtminstone ska finnas preliminära versioner av resolutionsplanerna för de flesta banker, finns det många krav i det enhetliga regelverket som de resolutionsplaner som antogs 2016 inte uppfyller. Problemet mildras visserligen något av att det finns tillgång till ytterligare bakgrundsinformation, men det finns trots det betydande brister när det gäller uppfyllande av de lagstadgade kraven.

VII. Det första som nämnden bör göra är att fastställa när den första resolutionsplanen som är helt i enlighet med det enhetliga regelverket ska tas fram för varje enskild bank som ingår i nämndens ansvarsområde. Nämnden bör sedan ta fram dessa planer i tur och ordning beroende på hur stora risker de innebär. Planerna bör innehålla en utvärdering av möjligheten till resolution av respektive bank och av genomförbarheten och trovärdigheten i de valda resolutionsstrategierna.

VIII. För att säkerställa att det finns tillräcklig kapacitet att absorbera förluster i banksektorn måste nämnden även upprätta ett system med regler och riktlinjer för resolutionsplanering, som även bör innehålla en policy för hur man ska avgöra vilka minimikrav som ska gälla för kapitalbas och kvalificerade skulder. Anvisningar och den gemensamma resolutionsnämndens handbok för resolutionsplanering måste tas fram eller uppdateras efter behov.

IX. Nämnden har sedan starten haft svårt att rekrytera tillräckligt många medarbetare med rätt kompetens. Förseningar i bemanningen har inverkat negativt på alla delar av nämndens verksamhet, trots medarbetarnas engagemang och motivation. Nämnden måste öka takten i sitt rekryteringsarbete och se till att personalavdelningen har tillräckligt med resurser för att tillgodose rekryteringsbehoven, särskilt när det gäller mer specialiserade och

högre befattningar. Om bemanningsmålen inte kan uppnås, eller om tillfälliga åtgärder krävs, bör nämnden överväga alternativa lösningar.

X. Fördelningen av operativa uppgifter mellan de nationella myndigheterna och nämnden, liksom ansvarsfördelningen mellan dem, är fortfarande otydlig, och de interna resolutionsenheterna är fortfarande underbemannade. Nämnden måste snarast lösa dessa problem.

XI. Nämnden har samlat på sig betydande erfarenhet från praktisk tillämpning av den rättsliga ramen. Eftersom man nu besitter denna erfarenhet bör nämnden uppmuntra lagstiftaren att anpassa regelverket så att nämndens arbete och dess bidrag till systemet blir mer ändamålsenligt. Bland annat bör ändringar göras rörande nämndens ansvarsområden och rörande tillgången till information och informationsflödet mellan nämnden och ECB (särskilt i samförståndsavtalet). Den gemensamma resolutionsnämnden bör även få tillgång till ett moratorieverktyg.

INLEDNING

Bankunionen

1. För att förhindra en ny finanskris i Europa som den som inträffade 2008 har EU vidtagit nya politiska åtgärder som ska säkerställa en stabilare finansiell sektor på den inre marknaden. Det rör sig om sådant som strängare kapital- och likviditetskrav på banker, harmoniserade regler för hantering av fallerande banker och bättre skydd för insättare. Denna nya lagstiftning utgör tillsammans med de tillhörande organen och myndigheterna det som kallas för EU:s bankunion.
2. Bankunionen består av två institutionella pelare. Den första är den gemensamma tillsynen av banker genom den gemensamma tillsynsmekanismen. Den andra är ett förfarande för ordnad avveckling av banker¹: den gemensamma resolutionsmekanismen. En tredje pelare har föreslagits i form av ett europeiskt insättningsgarantisystem. Denna rapport handlar främst om den gemensamma resolutionsnämnden, som tillsammans med de nationella resolutionsmyndigheterna i euroländerna, genom den gemensamma resolutionsmekanismen, utgör "centralmakten" när det gäller resolution genom den gemensamma resolutionsmekanismen för hantering av fallerande banker.
3. Den gemensamma resolutionsnämnden och de nationella resolutionsmyndigheterna ansvarar för resolutionen av banker tillsammans. Syftet med resolution är att bankens kritiska funktioner ska kunna upprätthållas. Om en bank inte har några kritiska funktioner och dess fallissemang inte skulle medföra någon risk för finansiell instabilitet avvecklas banken med normala insolvensförfaranden. Principen bakom det nya regelverket är att genom ett antal regler på EU-nivå och nationell nivå minska antalet bankfallissemang som destabiliserar och skapar oreda, samtidigt som fordringsägare får lämpligt skydd. Om regelverket tillämpas på rätt sätt begränsas kostnaderna för skattebetalarna samtidigt som den finansiella stabiliteten ökar, vilket gynnar ekonomisk tillväxt.

¹ Med bank menas i denna rapport de enheter som avses i artikel 2 i förordningen om en gemensam resolutionsmekanism.

4. Sedan 2013 har EU arbetat med att ta fram harmoniserade regler för tillsyn och resolution av banker. Dessa brukar gå under beteckningen *det enhetliga regelverket*. När det gäller resolution (mer information finns i ***bilaga I***) består det enhetliga regelverket främst av förordningen om en gemensam resolutionsmekanism, direktivet om återhämtning och resolution av banker, kommissionens delegerade förordningar och Europeiska bankmyndighetens normer och riktlinjer.

Den gemensamma resolutionsnämndens roll

5. Den gemensamma resolutionsnämnden ansvarar för resolution av alla betydande banker i euroområdet, liksom av mindre betydande banker med gränsöverskridande verksamhet². Mindre betydande banker med gränsöverskridande verksamhet är banker som består av ett moderbolag med hemvist i euroområdet och minst ett dotterbolag i en annan medlemsstat i euroområdet. I januari 2017 hade den gemensamma resolutionsnämnden ansvar för 141 banker, vilket motsvarade över 80 % av de samlade banktillgångarna i euroområdet. De nationella resolutionsmyndigheterna ansvarar för resolutionen av alla andra banker på nationell nivå, cirka 3 250 juridiska personer³.

6. Den gemensamma resolutionsnämndens huvuduppgifter är

- a) att utarbeta resolutionsplaner för alla banker som den ansvarar för och fastställa nivån för kapitalbas och skulder av sådana typer som eventuellt skrivs ned vid resolution (en reserv som kallas minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder),
- b) att fatta resolutionsbeslut om vilken åtgärd som ska vidtas i händelse av bankresolution,
- c) att säkerställa harmonisering och enhetlighet inom den gemensamma resolutionsmekanismen,

² Artikel 7.2 i förordningen om den gemensamma resolutionsmekanismen och <https://srb.europa.eu/en/node/44>

³ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/list/who/html/index.en.html>

- d) att förvalta den gemensamma resolutionsfonden som under vissa omständigheter bistår med finansiellt stöd i resolutionsarbetet⁴.

7. I enlighet med förordningen om den gemensamma resolutionsmekanismen inrättades den gemensamma resolutionsnämnden i augusti 2014 och blev ett oberoende organ i januari 2015. Den stod först tillfälligt under kommissionens ledning (några månader) innan nämndens styrelseledamöter hade tillträtt. Nämnden har sitt huvudkontor i Bryssel, och hade i slutet av 2016 170 medarbetare. Den kan fortfarande sägas befinna sig i inledningsfasen.

8. Nämnden fattar sina beslut genom verkställande sessioner och plenarsessioner. Vid de verkställande sessionerna närvarar ordföranden, vice ordföranden och fyra permanenta ledamöter (som inte företräder nationella resolutionsmyndigheter). Ordföranden (eller vice ordföranden) och de fyra permanenta ledamöterna röstar vid de verkställande sessionerna. När man behandlar en specifik bank närvarar även företrädare för den nationella resolutionsmyndigheten i den berörda medlemsstaten (utökad verkställande session). Vid plenarsessionerna närvarar en företrädare för varje nationell resolutionsmyndighet, och plenarsessionerna måste medverka i resolutionsbeslut i de fall då den gemensamma resolutionsfonden gett bistånd till den aktuella resolutionen som överstiger 5 miljarder euro (eller när det gäller likviditetsstöd som överstiger 10 miljarder euro).

Den gemensamma resolutionsnämndens samarbete med andra myndigheter

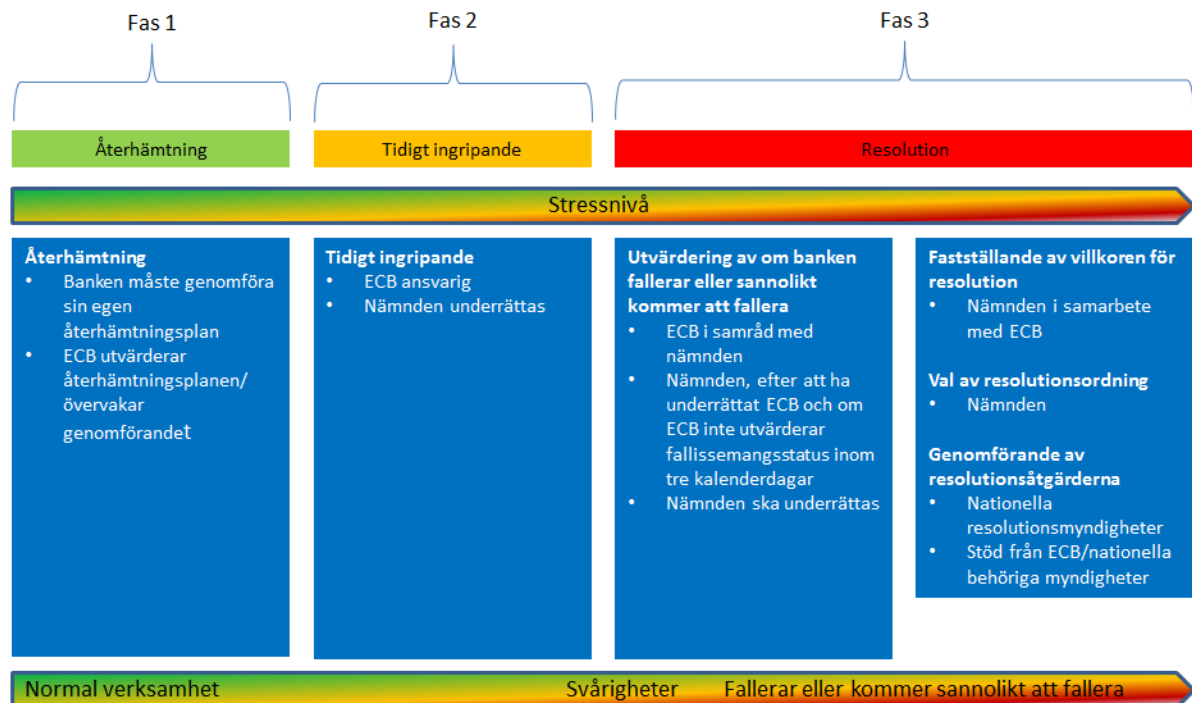
9. Förfarandet för att hantera en bank i ekonomiska svårigheter kan bestå av tre operativa faser (se ***figur 1***) efter förberedelser och planering. Först kommer återhämtningsfasen då banken måste vidta åtgärder enligt sin egen återhämtningsplan. Återhämtningsplanen granskas av tillsynsmyndigheten, det vill säga ECB för banker som har stor betydelse inom euroområdet.

⁴ Den gemensamma resolutionsfonden består av bidrag från banker i euroområdet. Om förluster överförs till den gemensamma resolutionsfonden kan den endast utnyttjas för bankresolution om aktieägare och fordringsägare redan har bidragit med förlustabsorbering motsvarande minst 8 % av de sammanlagda skulderna (enligt artikel 27.7 och artikel 76.3 i förordningen om den gemensamma resolutionsmekanismen).

10. Nästa fas (allvarligare) är tidigt ingripande, där tillsynsmyndigheten har rätt att framtvinga särskilda åtgärder. Nämnden fattar inga beslut i de två första faserna, men har delat ansvar att följa utvecklingen i den aktuella banken och förbereda för de eventuella resolutionsåtgärder som beskrivs i nästa fas.

11. Den tredje fasen är resolution, och det är här som resolutionsnämnden har en avgörande roll. Resolution inleds om ECB underrättar nämnden om att en bank som mekanismen utövar tillsyn över anses falla eller sannolikt kommer att falla eller om nämnden självständigt gör en sådan bedömning. Nämnden får endast besluta att försätta en enhet i resolution om följande villkor är uppfyllda: det finns inte några alternativa åtgärder och resolution (i stället för insolvensförfaranden) bedöms ligga i allmänhetens intresse. Eftersom systemet består av ECB, nämnden och ett antal andra nationella och europeiska myndigheter är bra kommunikation och ömsesidig förståelse en förutsättning för att allt ska fungera väl.

Figur 1 – Från återhämtning till resolution

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från ECB.

12. Nämnden kan endast anta en resolutionsordning med utnyttjande av den gemensamma resolutionsfonden om kommissionen har fastställt att det är tillåtet enligt reglerna för statligt stöd. Därefter godkänner kommissionen det belopp från fonden som fastställts i nämndens resolutionsordning.

REVISIONENS INRIKTNING OCH OMFATTNING SAMT REVISIONSMETOD

Revisionens inriktning och omfattning samt revisionsmetod

13. Vi undersökte om den gemensamma resolutionsnämnden har de verktyg som behövs för att på ett ändamålsenligt sätt genomföra bankresolutioner. I synnerhet analyserades

- a) kvaliteten på nämndens resolutionsplanering för enskilda banker (se **punkterna 24–83**),
- b) om nämnden är inrättad på sådant sätt att den uppfyller lagkraven för resolutionsplanering (se **punkterna 84–102**),
- c) om nämnden har den personal som behövs för att utföra de uppgifter som ålagts den och om ramen för samarbetet är tillfredsställande (se **punkterna 103–142**).

14. I slutet av rapporten återfinns slutsatser och rekommendationer (se **punkterna 143–158**) enligt samma disposition.

15. När det gäller a) undersökte vi om nämndens resolutionsplaner är lämpliga och systematiska och om de innehåller utvärderingar av möjligheterna till resolution och fastställda minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder.

16. För denna del av revisionen bestod revisionspopulationen av 58 fullständiga resolutionsplaner som nämnden hade tagit fram för bankerna före utgången av januari 2017. Från dessa planer ansåg sig nämnden kunna tillhandahålla fem särskilt viktiga kapitel som vi undersökte (se **punkt 26**). Vi tittade på åtta exempel av varje kapitel, slumpvist utvalda från denna population, men aldrig fler än två kapitel från samma plan, vilket innebär sammanlagt 40 kapitel (som gällde 31 olika banker). Från de utvalda kapitlen tog nämnden bort alla bankspecifika uppgifter och uppgifter som kommit från ECB. Genom denna arbetsmetod kunde revisorerna göra en relativt noggrann undersökning av vissa avgörande aspekter av planerna och dra viktiga slutsatser. Det gick dock inte att få någon

helhetsbild över hur heltäckande planerna var eller huruvida vissa delar av dem motsäger varandra, varför vi fick be om ytterligare information (se **punkt 36**), vilket vi fick angående tre banker.

17. När det gäller b) undersökte vi om nämnden tillämpar ett lämpligt regelsystem med handböcker, riktlinjer och ramar för resolutionsplanering.

18. När det gäller c) undersökte vi om nämnden har anställt tillräckligt många medarbetare med rätt kompetens och om de fått ytterligare utbildning. Vi undersökte även hur ändamålsenligt samarbetet mellan nämnden och de nationella resolutionsmyndigheterna samt ECB är.

19. I vår revision användes vi oss av kriterier från följande källor:

- a) Lagstadgade krav i förordningen om den gemensamma resolutionsmekanismen och återhämtnings- och resolutionsdirektivet.
- b) Kommissionens delegerade förordning som specificerar innehållet i resolutionsplanerna.
- c) En lista med viktiga attribut för effektiva resolutionssystem för finansinstitut, utfärdad av rådet för finansiell stabilitet.
- d) Modellen med fyra försvarslinjer från Financial Stability Institute⁵.

20. När det gäller resolutionsplaner som antagits senast januari 2017 utfördes det mesta av fältarbetet i revisionen mellan oktober 2016 och juli 2017.

21. Revisionsbevisen består av information insamlad genom möten och intervjuer med nämndens personal, liksom en genomgång av nämndens interna dokumentation, allmänt

⁵ <http://www.bis.org/fsi/fsipapers11.htm>.

tillgängliga uppgifter och uppgifter från nämnden⁶ (i tillämpliga fall) samt en enkätundersökning av 20 nationella resolutionsmyndigheter⁷.

Tillgång till bevis och sekretessfrågor

22. Granskningsbefogenheterna och granskningsuppdraget för denna effektivitetsrevision följer av de allmänna bestämmelserna i artikel 287 i EUF-fördraget som ger revisionsrätten tillgång till all dokumentation som behövs för revisionsuppdraget. Under revisionens gång hävdade nämnden att det av hänsyn till den finansiella stabiliteten fanns vissa sekretessfrågor rörande nämndens uppgifter om specifika banker och deras rutiner (se även ***punkt 16***). Fördraget innehåller inga särskilda undantag för denna typ av uppgifter, men vi lyckades enas om en lösning om hur denna typ av uppgifter skulle behandlas och skyddas, och vi arbetade tillsammans med nämndens ledning för att minska eventuella faktiska och skenbara risker, samtidigt som vi kunde få tillgång till alla uppgifter som var nödvändiga för revisionens genomförande. Bland annat arbetade vi mycket med anonymiserade uppgifter som behövdes för revisionen.

23. Genom nämndens samarbete och hjälp kunde vi genomföra en utförlig revision och på goda grunder dra de slutsatser som läggs fram i denna första särskilda rapport om nämndens arbete. Vi bereddes tillgång till stora delar av dokumentationen, dock med några betydelsefulla undantag. Särskilt det faktum att vi inte fick se vissa vägledande dokument (som nämnden påstod endast fanns i utkastversioner) fick bland annat som följd att vi inte fullt ut kunde avgöra om nämndens arbetsätt helt och hållet är i enlighet med det enhetliga regelverket, och att vi endast fick tillgång till anonymiserade uppgifter i resolutionsplanerna innebar att vi inte kunde kontrollera om planerna var heltäckande eller om vissa delar av dem motsade varandra. Vi kunde trots det dra ett antal välgrundade slutsatser om resolutionsplanerna, vilket framgår senare i denna rapport (se ***bilaga II***).

⁶ I form av skriftliga svar från nämnden vid förfrågningar om att framlägga bevis.

⁷ Inom den gemensamma resolutionsmekanismen finns 19 deltagande medlemsstater, men eftersom Spanien har två myndigheter som arbetar med resolution ingår 20 resolutionsmyndigheter i vår enkätpopulation.

IAKTTAGELSER

Resolutionsplanerna: fortfarande i allra högsta grad ett pågående arbete

24. I denna del undersöker vi de viktigaste beståndsdelarna i de resolutionsplaner som nämnden tagit fram och redovisar huruvida planerna överensstämmer med det enhetliga regelverket.

Pågående planering

25. Resolutionsplaneringen, som är nämndens permanenta huvudsakliga uppgift, gäller alla banker som nämnden har ansvar för, inte bara de som anses ha problem.

Resolutionsplaneringsarbetet inleds med att en resolutionsplan tas fram. I och med detta måste nämnden avgöra vilka som är bankens kritiska funktioner och kärnaffärsområden.

Sedan undersöker nämnden om banken kan avvecklas genom det nationella insolvensförfarandet. Detta är förstahandsvalet om inte nämnden anser att resolution ligger i allmänhetens intresse. Om nämnden kommer fram till att allmänintresse föreligger måste nämnden upprätta en resolutionsstrategi anpassad efter den aktuella bankens speciella omständigheter. När det är gjort undersöker nämnden om det är troligt att det finns hinder för en effektiv resolution av banken⁸. Resolutionsplanen måste innehålla uppgifter om hur sådana hinder ska kunna undanröjas. I ***figur 2*** illustreras resolutionsplaneringsarbetet.

⁸ Artikel 17.5 g i återhämtnings- och resolutionsdirektivet.

Figur 2 – Resolutionsplaneringsarbetet⁹

Källa: Den gemensamma resolutionsnämnden.

26. Resolutionsplaner består i huvudsak av följande delar¹⁰:

- a) Strategisk affärsanalys: fastställande av bankens kritiska funktioner och kärnaffärsområden.

⁹ I figuren omnämns "en eller flera ingångspunkter". Det syftar på det antal juridiska personer som nämndens resolutionsåtgärder ska tillämpas på. En enda ingångspunkt (även kallat kontaktpunkt) innebär att resolutionsåtgärderna tillämpas endast på en juridisk person, till exempel holdingbolaget i en bankkoncern, medan flera ingångspunkter innebär att resolutionsåtgärderna tillämpas på fler än en juridisk person, till exempel flera dotterbolag.

¹⁰ Sidan 19 i nämndens introduktion till resolutionsplanering: <https://srb.europa.eu/en/node/163>.

- b) Föredragen resolutionsstrategi: I denna del av arbetet utvärderas även resolutionsstrategins genomförbarhet och trovärdighet.
- c) Finansiell och operativ kontinuitet: en undersökning av de finansiella och operativa förutsättningarna för att verksamheten ska fortgå medan resolutionen pågår.
- d) Sammanfattning av utvärderingen av resolutionsmöjligheterna: en utvärdering av vilka väsentliga hinder som finns och hur de kan avlägsnas. I denna del bestäms även minimikraven för kapitalbas och kvalificerade skulder.
- e) Sammanfattning.

Nämndens metod för resolutionsplanering

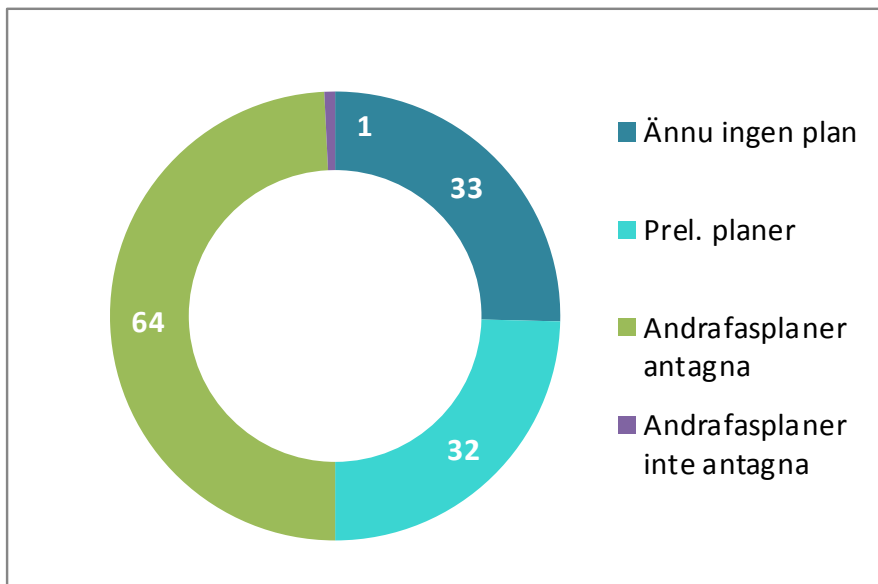
27. Nämndens arbete med resolutionsplaner kan delas upp i fyra faser: Det inleds med en preliminär resolutionsplan, som sedan uppdateras och utökas.

- a) I de preliminära planerna (eller förstafasplanerna) är det främst aspekterna i den strategiska affärsanalysen som behandlas. Dessa planer måste inte godkännas i ett nämndsammanträde i en utökad verkställande session (se **punkt 8**) och är främst till för internt bruk.
 - b) Andrafasplanerna är mer omfattande än de preliminära planerna och måste antas i en utökad verkställande session (se **punkt 8**). De överlämnas till resolutionskollegier för beslut, men innehåller inga fastställda väsentliga hinder eller minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder.
 - c) I tredjefasplanerna fastställs minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder på koncernnivå.
 - d) I fjärdefasplanerna fastställs väsentliga hinder och minimikrav på koncernnivå och för enskilda enheter.
-

28. I januari 2017 uppdrog lagstiftaren åt nämnden att anta 130 resolutionsplaner¹¹, och det finns inget utrymme i lagen för några mellanliggande steg. Än så länge har detta mål inte uppnåtts på grund av resursbrist (se **punkterna 103–124**). Fram till slutet av januari 2017 hade 65 andrafasplaner upprättats, varav 64 hade antagits¹², och preliminära planer hade upprättats för ytterligare 32 banker (se **figur 3**).

29. Enligt lagstiftningen¹³ ska nämnden fastställa datum för när de första resolutionsplanerna som följer det enhetliga regelverket ska vara utarbetade, men det har den inte gjort.

Figur 3 – Resolutionsplanernas status i slutet av januari 2017

Källa: Revisionsrätten på grundval av uppgifter från den gemensamma resolutionsnämnden.

¹¹ I januari 2017 ingick 141 banker i nämndens ansvarsområde (åtta globala systemviktiga banker, 118 andra betydande banker och 15 mindre betydande banker med gränsöverskridande verksamhet). Elva av dessa ansågs dock tillhöra en koncern, varför endast 130 resolutionsplaner behövde upprättas.

¹² Nämnden hade upprättat 58 resolutionsplaner, för vilka man var resolutionsmyndighet på koncernnivå och sex resolutionsplaner för vilka andra resolutionsmyndigheter hade den rollen (se artikel 2.1.44 i återhämtnings- och resolutionsdirektivet).

¹³ Artikel 8.12 i resolutionsmekanismförordningen.

30. Under 2016 hade nämndens interna resolutionsenheter börjat utarbeta omfattande andrafasplaner. Enligt nämndens egna uppgifter var dessa utförliga och mellan 150 och 300 sidor långa. Under andra delen av 2016 fattade nämnden, i en verkställande session, ett vägledande beslut om att kortare resolutionsplaner, på cirka 40 sidor, skulle tas fram. Beslutet togs för att underlätta beslutsprocessen och göra den mer hanterbar.

31. Trots att det finns stora skillnader i komplexitet mellan olika banker gäller denna vägledande gräns alla planer. Det innebär att en stor del nödvändig och/eller obligatorisk information inte finns med, vilket diskuteras i nästa avsnitt.

32. I **figur 4** sammanfattas nämndens upplägg för resolutionsplanerna från 2017 och framåt, och här visas vilka det är som får ta del av vilka delar av planerna. Alla intressenter får inte samma bitar av information från nämnden. Anmärkningsvärt är att varken resolutionskollegierna eller nämndens verkställande session får ta del av den tekniska bakgrundsinformationen, som innehåller viktig information om till exempel alternativa resolutionsstrategier. Det finns inga bestämmelser i lagstiftningen¹⁴ om begränsning av utbytet av relevant information med medlemmar av resolutionskollegium.

¹⁴ Enligt artikel 88.3 i återhämtnings- och resolutionsdirektivet är det enda som krävs att resolutionsmyndigheterna i tredjeländer omfattas av sekretesskrav.

Figur 4 – Resolutionsplaner från 2017 och framåt, upplägg och mottagare

	Plan	Bilagor	Teknisk bakgrundsinformation	Presentationsbilder
Innehåll	Resultat från den obligatoriska analysen samt en översiktlig sammanfattning av denna	Standardiserade bilagor, t.ex. listor (kontaktpersoner, it-system och liknande), skulduppgifter/EBA:s mallar, utvärdering av resolutionsmöjligheterna, motiverat förslag till MREL, planer för flera ingångspunkter och bankens förslag på hur hinder ska undanröjas.	Tekniska analyser/antaganden som ligger till grund för huvuddelarna av resolutionsplanen (t.ex. kritiska funktioner, tillgång till finansmarknadens infrastruktur, resolutionsverktyg/alternativa strategier, tillgång till likviditet på kort sikt, intecknade tillgångar och operativ kontinuitet)	Att använda när planerna presenteras för resolutionskollegierna
Ges till ¹⁵ :	Resolutionsmekanismen, utökad verkställande session och medlemmar i resolutionskollegierna	Resolutionsmekanismen, utökad verkställande session och medlemmar i resolutionskollegierna	Resolutionsmekanismen och ECB	Medlemmar och observatörer i resolutionskollegier

Källa: På grundval av uppgifter från den gemensamma resolutionsnämnden.

33. Enligt nämndens arbetsplan för 2017 skulle 27 preliminära planer tas fram av de 33 planer som ännu inte påbörjats vid januaris utgång 2017. De 32 preliminära planer som redan fanns skulle tas till fas två, och de 65 andrafasplaner som fanns skulle tas till fas tre. Arbetet skulle vara färdigt första kvartalet 2018.

34. Utifrån hur långt man hade kommit fram till mitten av juli 2017, den uppskattade arbetsmängden och nämndens nuvarande bemanning förefaller den tidsplanen vara väl optimistisk (se även **punkterna 114, 124 och 125**).

¹⁵ I denna tabell avses med *resolutionsmekanismen* att resolutionsplanerna ges till de nationella resolutionsmyndigheter som ingår i de interna resolutionsenheterna. Vilka som ingår i resolutionskollegier framgår av artikel 88.2 i återhämtnings- och resolutionsdirektivet. Observatörer i resolutionskollegierna kan till exempel vara resolutionsmyndigheter i länder utanför EU (artikel 88.3 i återhämtnings- och resolutionsdirektivet) eller de nationella resolutionsmyndigheterna i de fall då nämnden ingår i resolutionskollegiet.

Översikt över resolutionsplanernas innehåll

35. I det enhetliga regelverket finns vägledning om vad resolutionsplanerna ska innehålla. För att bedöma om nämnden följer regelverket tog vi fram ett stort antal kriterier utifrån det enhetliga regelverkets krav på resolutionsplaner och undersökte urvalet av resolutionsplaner med utgångspunkt i dessa. Såsom visas i nedanstående punkter uppfyllde själva resolutionsplanerna inte många av de kriterier som vi hade ställt upp.

36. Nämnden uppgav för oss att det visserligen kanske fattades detaljer i själva resolutionsplanerna, men att man hade tillräckligt med bakgrundsinformation som kunde komplettera nästan hälften av det förväntade totala antalet planer. Denna information ingick visserligen inte formellt i resolutionsplanerna, men utgjorde ändå en viktig del i den underliggande information som nämnden använt för att bilda sig en uppfattning om bankerna inom sitt ansvarsområde och fatta beslut om dessa banker. Vi undersökte detta material rörande tre banker och konstaterade att det inte fattades så mycket information i nämndens uppgifter som vi hade trott utifrån att endast ha läst själva resolutionsplanerna. Det finns dock fortfarande väsentliga brister vad gäller uppfyllandet av kraven i det enhetliga regelverket.

Viktiga delar av resolutionsplanerna fattas fortfarande

37. I nedanstående punkter beskrivs de delar där vår utvärdering visar att nämndens resolutionsplaner inte uppfyller kraven i det enhetliga regelverket.

Strategisk affärsanalys

38. Inom detta område fanns det ett stort antal brister av olika typ i resolutionsplanerna. De innehöll till exempel inte tillräckliga beskrivningar av hur bankkoncernerna var uppbyggda eller någon tillräcklig utvärdering av deras affärsmodeller, styrning och ägarskap med hänsyn till resolutionsplaneringen. De enda finansrelaterade uppgifterna som fanns var generella och konsoliderade och inte specificerade för varje betydande enhet så som krävs enligt handboken för resolutionsplanering. Dessa brister vägdes till viss del, men inte helt, upp av de ytterligare uppgifter som fanns i bakgrundsinformationen och anmärkningarna.

39. Det allvarligaste var att planerna i urvalet var ofullständiga när det gäller kritiska interna och externa ömsesidiga beroendeförhållanden inom organisationen¹⁶. Nämnden har information om väsentliga motparter, men vi kunde inte se att man hade gjort någon analys av den som gjorde att man kunde hitta potentiella spridningsrisker.

Kritiska funktioner

40. De strategiska affärsanalyserna ska inbegripa en utvärdering av vilka funktioner som är så kritiska att det skulle få stora konsekvenser för den finansiella stabiliteten eller realekonomin om de upphörde. I utvärderingen ska man även göra en bedömning av i vilken utsträckning bankens funktioner kan ersättas av en eller flera andra banker på marknaden. Det var i kapitlen i vårt urval inte alltid tydligt vad nämnden hade grundat sina utvärderingar på.

41. Nämnden har dock förbättrat situationen betydligt genom vägledning till de interna resolutionsenheterna och en mall som ska användas från och med 2017 för att samla in information om kritiska funktioner.

42. Nämnden kunde inte förse oss med någon översikt över de kritiska funktionerna i alla banker som tillhör deras ansvarsområde. I de flesta granskade kapitlen ansågs inlåning vara en kritisk funktion. I vissa resolutionsplaner gjordes skillnad mellan inlåning från privatpersoner och företag, men inte i alla.

43. Det eventuella behovet av att undanta vissa skulder, till exempel prioriterade insättningar som inte är täckta, från skuldnedskrivningen, eftersom de utgör en så kallad kritisk funktion, innebär att skuldsumman i skuldnedskrivningen blir mindre, vilket gör det ännu viktigare att det finns en tillräcklig MREL-reserv. Inget belopp för minimikraven för kapitalbas och kvalificerade skulder har dock fastställts i de resolutionsplaner som hittills har

¹⁶ Till exempel fattades ofta information om koncerninterna tillgångar och skulder, koncernintern kapitalbas, koncerninterna derivat och överenskommelser om koncerninterna överföringar av förluster.

upprättats, vilket ökar sannolikheten för att man ska komma fram till att resolution av bankerna inte är möjlig.

Föredragen resolutionsstrategi

Bedömning av likvidationens trovärdighet och genomförbarhet

44. Innan nämnden fastställer en resolutionsstrategi ska man ha undersökt huruvida en likvidation enligt normala insolvensförfaranden är trovärdig och, om den är det, huruvida den även är genomförbar.

45. När nämnden utvärderar hur trovärdigt det är med en likvidation tittar man även på vilka konsekvenser det kan få på finanssystemet. I synnerhet måste nämnden avgöra huruvida man genom likvidation skulle kunna uppnå resolutionsmålen¹⁷, varav ett är att garanterade insättningar ska skyddas¹⁸.

46. I sina utvärderingar av trovärdighet hävdade nämnden i flera fall att det tillämpliga insättningsgarantisystemet inte kunde uppfylla kraven i direktivet om insättningsgarantisystem. Inte heller fanns det så mycket medel i systemet att det skulle räcka vid en likvidation av en betydande bank. Alltså är det svårare att uppnå målet om att skydda garanterade insättningar genom likvidation.

47. För att kunna bedöma om en likvidation är genomförbar måste nämnden undersöka om banken har ett ledningsinformationssystem som gör att det går att få fram den information som behövs enligt direktivet om insättningsgarantisystem. Man måste till exempel kunna få fram hur stora de garanterade insättningarna per insättare är sammanlagt, eftersom det garanterade beloppet på 100 000 euro per insättare enligt direktivet om insättningsgarantisystem måste betalas ut inom en viss tid¹⁹.

¹⁷ Artikel 24.2 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1075.

¹⁸ Artikel 14.1 i resolutionsmekanismförordningen.

¹⁹ Artikel 8 i direktivet om insättningsgarantisystem.

48. Vi hittade ingen information i de granskade resolutionsplanerna om mängden tillgängliga medel i insättningsgarantisystemen som kunde göra en sådan utvärdering möjlig.

49. Det finns ingen lag om att de nationella insättningsgarantisystemen måste samarbeta med den gemensamma resolutionsnämnden. Trots det kan den delegerade förordningen förstås så att nämnden ska ta hänsyn till de nationella insättningsgarantisystemen²⁰. Det har den dock inte gjort.

50. I de flesta resolutionsplaner dras slutsatsen att likvidation inte är ett trovärdigt alternativ. Vi fann dock endast vagt formulerade motiveringar till dessa slutsatser, till exempel att det skulle innebära väsentlig negativ inverkan på banksektorn i landet. Det gavs inga utförligare detaljer, vilket strider mot det enhetliga regelverket²¹.

51. Resolutionsåtgärder får vidtas i allmänhetens intresse om det behövs för att resolutionsmålen ska uppnås och om åtgärderna är proportionerliga i förhållande till dessa mål. Det måste även ha fastslagits att likvidation inte skulle uppfylla resolutionsmålen i samma utsträckning. De enda formuleringarna av detta slag i resolutionsplanerna var väldigt allmänna, och inga mer ingående uppgifter ges.

52. Den obligatoriska uppgiften om hur likvidation skulle påverka bankens beroende av extraordinärt finansiellt stöd från allmänna medel finns inte heller med²².

Fastställa den föredragna resolutionsstrategin

53. Fram till utgången av januari 2017 har nämnden tagit fram resolutionsstrategier utgående ifrån att potentiella hinder (som kan vara väsentliga) ska hanteras vid något tillfälle längre fram, när även minimikraven på andel kapitalbas och kvalificerade skulder har fastställts.

²⁰ Skäl 20 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1075.

²¹ Artikel 24.2 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1075.

²² Artikel 24.1 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1075.

54. Vi hittade inga föredragna resolutionsstrategier där hänsyn även togs till oväntade händelser som kan inträffa inom en snar framtid. Om det därför inom en snar framtid blir nödvändigt att fatta resolutionsbeslut innebär detta att besluten kommer att avvika från planerna.

55. Enligt det enhetliga regelverket måste det finnas en beskrivning av alla övervägda alternativ till den föredragna resolutionsstrategin i fall den föredragna strategin inte kan genomföras²³. I de allra flesta kapitel som vi granskade angavs inga alternativ till den föredragna strategin.

56. Enligt det enhetliga regelverket måste resolutionsstrategikapitlet innehålla en uppskattning av hur lång tid det kan tänkas ta att genomföra alla väsentliga delar av planen²⁴. Någon sådan tidsram fanns dock inte i något av de kapitel vi granskade.

Fastställa resolutionsverktyg och resolutionsbefogenheter

57. I det stora flertalet planer är det skuldnedskrivningsalternativet med öppen bank som valts som resolutionsverktyg. Det innebär att banken helst ska stänga på en fredag och sedan öppnas som vanligt igen på måndagen, med resolutionsåtgärden skuldnedskrivning genomförd över helgen.

58. I en del av resolutionsplanerna anges att det inte skulle gå att få fram de uppgifter som behövs för skuldnedskrivning tillräckligt fort på grund av bankernas it-system.

59. Olika operativa frågor rörande skuldnedskrivningsverktyget har undersökts i en intern granskning som nämnden har genomfört. I granskningen kom man fram till att det finns en del kvar att göra, särskilt när det gäller den förväntade tidsramen och om hur konverteringar och nedskrivningar ska genomföras i praktiken enligt ordningsföljden. Nämnden planerar inte att tillhandahålla intern vägledning om hur skuldnedskrivningsverktyget ska tillämpas

²³ Skäl 22 och artikel 22.2 e i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1075.

²⁴ Artikel 22.2 d i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1075.

förrän det fjärde kvartalet 2017, trots att det i de flesta resolutionsplaner anges att det är detta verktyg som ska användas.

60. Att skriva ned skulder till insättare och obligationsinnehavare inom 48 timmar skulle vara en enorm teknisk utmaning för de flesta banker med tanke på komplexiteten i deras organisations- och it-system. Innan någon skuldnedskrivningsplan kan genomföras måste det gå att ur bankernas organisationssystem få fram uppgifter på hur mycket det är som kan skrivas ned. Nämnden kräver i dagsläget inte att bankerna ska testa skuldnedskrivningsverktyget för att se om det fungerar.

61. Enligt vår mening överskattas en banks förlustabsorberingskapacitet om man även räknar in de skulder som inte kan skrivas ned inom den tidsram som förutses i resolutionsstrategin.

62. Kommissionen har nyligen föreslagit att ett EU-omfattande moratorieverktyg ska införas. Det skulle till exempel kunna användas för att skjuta upp en banks betalningsskyldighet i högst fem arbetsdagar. Enligt förslaget ska tillsynsmyndigheten samråda med resolutionsmyndigheten, men den senare skulle inte själv ha någon befogenhet att aktivera verktyget²⁵. Alternativet att ha ett moratorieverktyg som resolutionsmyndigheterna själva kan använda skulle ge flexibilitet (inte minst för den berörda banken) i förberedelserna inför skuldnedskrivning.

63. Enligt det enhetliga regelverket ska resolutionsverktygets verkställbarhet beaktas²⁶. Vi hittade inga uppgifter om det i de resolutionsplaner som vi granskade.

64. Enligt det enhetliga regelverket ska nämnden informera om de resolutionsbefogenheter som den ämnar utöva i resolutionsplanerna²⁷. Vi hittade dock ingen sådan information i några av de granskade planerna. Det kan till exempel röra sig om befogenheter att förlänga

²⁵ Artikel 29a i kommissionens förslag till ändring av återhämtnings- och resolutionsdirektivet <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=COM:2016:0852:FIN>

²⁶ Artikel 25.3 a och e i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1075.

²⁷ Artikel 10.7 i återhämtnings- och resolutionsdirektivet.

löptider eller häva vissa avtal, till skillnad från de allomfattande åtgärder som moratorier skulle innebära. Befogenheterna omnämns i mallen för resolutionsordningar. För att det ska vara möjligt att avgöra vilka befogenheter som ska nyttjas är det dock nödvändigt att analysera och förstå vilken typ av skulder befogenheterna ska tillämpas på, och några sådana detaljerade uppgifter finns inte i resolutionsplanerna i vårt urval.

Bedömning av den föredragna resolutionsstrategins genomförbarhet och trovärdighet

65. Vi hittade inga bedömningar av de valda resolutionsstrategiernas genomförbarhet i de kapitel som vi granskade. Det finns alltså inga uppgifter om huruvida de föredragna resolutionsstrategierna skulle kunna tillämpas effektivt inom en lämplig tidsram, såsom krävs enligt det enhetliga regelverket²⁸.

66. Resolutionsmyndigheterna måste även bedöma strategiernas trovärdighet, vilket innebär att de ska ta hänsyn till de sannolika effekterna av resolution på det finansiella systemet och den reala ekonomin. Några sådana bedömningar stod dock inte heller att finna i de granskade planerna. Nämnden hade inte gjort någon bedömning av vilka effekter de valda resolutionsverktygen (särskilt skuldnedskrivningsverktyget) skulle kunna få. Man hade inte heller beaktat hur andra finansinstitut, små och medelstora företag och icke-professionella investerare skulle kunna påverkas²⁹.

Värdering i samband med resolution

67. Enligt det enhetliga regelverket ska det finnas en beskrivning av den information som är nödvändig för att genomföra resolutionsstrategin³⁰. En viktig del i det är att nämnden får information om den värdering av banken som görs i resolutionssyfte, vilket är ett väldigt komplicerat och tidskrävande arbete. Vi fann inga uppgifter om detta i något av de

²⁸ Artiklarna 26–31 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1075

²⁹ Artikel 32 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1075.

³⁰ Artikel 22.3 a i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1075.

granskade kapitlen. Vi får förmoda att nämnden, trots kravet på det, inte kunde bedöma förmågan att tillhandahålla denna information³¹.

Finansiell och operativ kontinuitet

68. Enligt det enhetliga regelverket måste resolutionsplanerna innehålla en analys av finansieringskraven i resolutionsstrategin. I de planer som vi granskat finns dock ingenting utöver allmänna uppgifter om finansiering i kapitlet om finansiell kontinuitet. Det fanns ingen information om hur filialer och dotterbolag som ligger i icke-deltagande medlemsstater skulle finansieras medan resolution pågår³².

69. Det fanns heller ingen information om huruvida servicenivåavtal kan fortsätta att gälla i händelse av resolution. I de fall då de kritiska funktionerna är avskilda från varandra är det inte uppenbart huruvida servicenivåavtalen fortfarande gäller. I många av planerna finns inga uppgifter om beredskapsplaner, särskilt när det gäller betalnings- och avvecklingssystem.

Bedömning av resolutionsmöjligheterna

70. Resolution av en bank ska anses vara möjlig om det är genomförbart och trovärdigt att genomföra en likvidation enligt normala insolvensförfaranden eller att avveckla banken genom resolutionsåtgärder.

71. Inte i någon av de handlingar som vi granskade anges det uttryckligen om resolution av banken i fråga är möjlig eller inte. I vissa kapitel fanns det en kort sammanfattning av bedömningen av resolutionsmöjligheterna, men i de flesta sammanfattningarna behandlades enbart några av de potentiella hindren.

³¹ Artikel 29.3 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1075.

³² Artiklarna 22.5 och 22.2 d i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1075.

72. Enligt förordningen om resolutionsmekanismen ska nämnden upplysa EBA i god tid när resolution av en bank inte anses vara möjlig. Fram till och med juli 2017 hade inga sådana upplysningar lämnats till EBA.

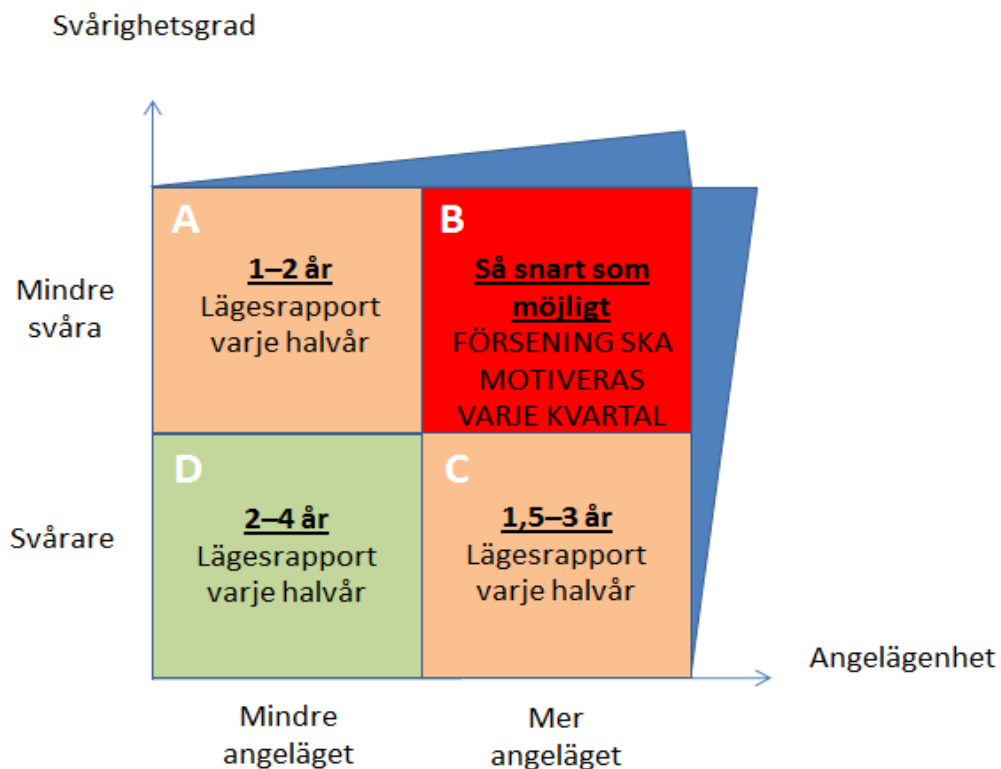
Väsentliga hinder

73. Enligt det enhetliga regelverket ska nämnden undersöka om det finns några väsentliga hinder för resolution och försöka få dessa hinder undanröjda. Hindren ska delas in i åtminstone följande kategorier: a) struktur och verksamhet, b) finansiella resurser, c) information, d) gränsöverskridande frågor och e) juridiska frågor. Trots detta lagstadgade krav har arbetet med att hantera väsentliga hinder ännu inte inletts. I sina andrafasplaner har nämnden nöjt sig med att fastställa vilka de potentiella hindren är.

74. Enligt nämnden antas hela arbetet med att fastställa väsentliga hinder, inbegripet samråd med behöriga myndigheter och gemensamma beslut av resolutionskollegierna, ta cirka ett år, och som det ser ut i dag förväntas det arbetet inledas först i början av 2018.

75. ***Figur 5*** är tagen från resolutionsplaneringshandboken och visar den planerade tidsplanen för när hindren ska vara undanröjda, uppdelat efter hur svåra de är att undanröja och efter hur angeläget det är att de undanröjs.

Figur 5 – Tidsplan för att undanröja hinder

Källa: Den gemensamma resolutionsnämnden.

76. Såsom uppges i punkt 28 förväntas endast 65 tredjefasplaner vara klara i slutet av första kvartalet 2018. Om de kvarvarande resolutionsplanerna har gått vidare till fas fyra i mitten av 2019 har bankerna tid på sig att undanröja alla väsentliga hinder fram till mitten av 2022.

Minimikrav på kvalificerade skulder

77. En av de viktigaste delarna i resolutionsplanerna är att fastställa minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder. Det är en beräkning av hur stor kapitalbas och hur stora skulder (inbegripet inlåning) som en bank måste ha för konvertering eller nedskrivning i fall det blir aktuellt med skuldnedskrivning. Nämnden har ännu inte fastslagit några mål för minimikraven på nedskrivningsbara skulder, varken på koncernnivå eller för enskilda enheter.

78. Vägledande, icke-bindande krav på andel nedskrivningsbara skulder beräknade på koncernnivå diskuterades informellt med bankerna under de workshoppar som anordnades under 2016, men resolutionskollegierna har inte fått någon information om dessa

diskussioner. Bankspecifika faktorer som till exempel de skulder som är undantagna från skuldnedskrivning, väsentliga hinder och de krav som är resultatet av översyns- och utvärderingsprocessen (ÖUP) har ännu inte beaktats.

79. Eftersom inga minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder ännu har fastställts görs det heller ingen uppföljning av de faktiska minimikravsandelarna.

Sammanfattningar

80. Nämnden måste se till att alla resolutionsplaner innehåller en sammanfattning av planen och en sammanfattning av de poster som avses i den rättsliga ramen³³.

Informationen i de sammanfattningar vi tittade på var långt ifrån att uppfylla detta krav.

I **bilaga III** finns en förteckning över de delar som saknades.

Information om resolutionsplanerna

81. Nämnden måste låta de berörda bankerna ta del av alla väsentliga delar i resolutionsplanerna. Än så länge har bankerna endast fått begränsad, vägledande information om sådant som minimikravsberäkningar på koncernnivå och potentiella hinder. Enligt förordningen om resolutionsmekanismen måste nämnden även ta hänsyn till bankens synpunkter. I de resolutionsplaner som vi granskade fanns dock inga kommentarer från bankerna i fråga.

82. Nämnden hävdar att det oavsiktligt finns motstridiga krav rörande information i olika delar av det enhetliga regelverket. I resolutionsmekanismförordningen³⁴ hänvisas till väsentliga delar av resolutionsplanen, medan det i återhämtnings- och resolutionsdirektivet³⁵ och i kommissionens delegerade förordning³⁶ endast är sammanfattningen som måste överlämnas.

³³ Artikel 22.1 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1075.

³⁴ Artikel 8.6 i resolutionsmekanismförordningen.

³⁵ Artikel 10.1 i återhämtnings- och resolutionsdirektivet.

Begränsad överensstämmelse med regelverket

83. Sammantaget visar iakttagelserna i **punkterna 37–82** att de granskade planerna inte överensstämmer med det enhetliga regelverket. Överensstämmelsen blir något högre om hänsyn tas till den bakgrundsinformation som nämns i **punkt 36**, men vi noterar att det inte finns någon sådan bakgrundsinformation för alla banker.

Vägledningen för resolutionsplaneringen måste bli bättre

84. Vi granskade nämndens eget system med handböcker och rutiner för resolutionsplanering och fann att det finns grundläggande vägledning men att mer måste göras.

Handböcker och mallar måste uppdateras och förbättras

85. Det måste finnas bra rutiner, handböcker och riktlinjer för att resolutionsplaneringen ska genomföras korrekt och på samma sätt av alla aktörer som är inblandade i arbetet. Nämnden har vidtagit lämpliga åtgärder för att leda detta arbete genom att ta fram en handbok för resolutionsplanering i samarbete med de nationella resolutionsmyndigheterna. Nämnden håller just nu även på att ta fram ett antal interna och externa vägledande dokument.

86. Syftet med handboken för resolutionsplanering är att resolutionsplaneringsarbetet ska ske på samma sätt i nämnden och hos de nationella resolutionsmyndigheterna. Nämnden antog handboken som ett utkast till internt dokument i mars 2016. Sedan dess måste de interna resolutionsenheterna följa den när de utarbetar resolutionsplaner. Handboken för resolutionsplanering fick inte uppdateras under det första året. Tanken var att de interna resolutionsenheterna skulle lämna åsikter om sina första intryck av att arbeta med den.

87. Som komplement till ovanstående har nämnden tagit fram, eller planerar att ta fram, rapporteringsmallar³⁷, så att all nödvändig information som den får från bankerna för

³⁶ Artikel 72 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1075.

³⁷ I nämndens mallar anges information om skulder, kritiska funktioner, finansmarknadens infrastruktur och kärnaffärsområden (under utarbetande).

resolutionsplanering och beslutsfattande är i samma format. Informationen i dessa mallar kompletterar den information som redan lämnas i mallarna från ECB och EBA³⁸. I vissa fall kan nämnden även efterfråga information direkt från en bank.

88. Av de anledningar som redovisas nedan behöver handboken för resolutionsplanering vidareutvecklas. Nämnden har dock redan skjutit upp en planerad uppdatering två gånger, först till slutet av 2017 och sedan till andra kvartalet 2018.

89. För det första bör handboken för resolutionsplanering uppdateras så att den innehåller vägledning för vissa specifika frågor. I enlighet med det enhetliga regelverket innehåller handboken för resolutionsplanering anvisningar om att väsentliga hinder måste fastställas, men det står ingenting i den om att denna fråga måste tas upp i andra fasens resolutionsplaner.

90. För det andra tas det i handboken ingen hänsyn till vissa viktiga lagstadgade bestämmelser. I kommissionens delegerade förordning³⁹ anges till exempel att resolutionsplanerna måste innehålla sammanfattningar. Trots det finns detta krav inte med i handboken för resolutionsplanering. På samma sätt ska en bedömning av resolutionsmöjligheterna göras enligt handboken för resolutionsplanering, men i mallen som tillhandahålls för sammanfattningen finns inget utrymme för information om någon sådan bedömning. Dessutom står det varken i kapitlet om sammanfattningen eller i kapitlet om bedömning av resolutionsmöjligheterna något om kravet på att EBA ska informeras om de fall då resolution av en bank inte anses möjlig⁴⁰.

91. För det tredje måste handboken för resolutionsplanering uppdateras i enlighet med det vägledande beslut som fattades i september 2016 om att man skulle sluta utarbeta utförliga resolutionsplaner och i stället ta fram kortare versioner om cirka 40 sidor (se **punkt 30**). Än så länge har man dock inte tillhandahållit någon vägledning om vad som ska finnas med i den

³⁸ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1066.

³⁹ Artikel 22.2–8 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1075.

⁴⁰ Artikel 10.4 och 10.5 i resolutionsmekanismförordningen.

kortare versionen. Denna ändring av hur resolutionsplanerna togs fram skedde vid en tidpunkt då många preliminära resolutionsplaner och andrafasplaner redan hade utarbetats, eller höll på att utarbetas, utifrån djupgående analyser. Vissa nationella resolutionsmyndigheter uppgav i enkäten som vi skickade ut att de hade varit tvungna att lägga värdefulla resurser på att omarbeta resolutionsplaner.

92. Enligt det enhetliga regelverket⁴¹ kan förenklade skyldigheter tillämpas på vissa banker⁴² när det gäller resolutionsplanering. I maj 2017 hade nämnden ännu inte utnyttjat detta alternativ för någon bank som den har ansvar för⁴³, och i handboken för resolutionsplanering behandlas inte innehållet i förenklade resolutionsplaner eller stödkriterierna för förenklade skyldigheter⁴⁴. Hälften av de nationella resolutionsmyndigheterna bekräftade i vår enkät att de inte fått någon vägledning från nämnden i denna fråga. Under vårt granskningsarbete fick vi ingen vägledande kommentar från nämnden om detta.

93. Förutom förbättringar av handboken för resolutionsplanering finns det även utrymme för förbättringar i rapporteringsmallarna som nämnden har tagit fram. Ett av syftena med dessa är att få fram information som inte kan fås från andra källor för att på så sätt undvika dubbelarbete för bankerna. Det finns inga kopplingar mellan nämndens och EBA:s mallar, men ändå efterfrågas till viss del samma information. I de allra flesta fall efterfrågas till exempel liknande uppgifter om derivat i nämndens mall för skulduppgifter och EBA:s mall

⁴¹ Artikel 4 i återhämtnings- och resolutionsdirektivet.

⁴² EBA:s riktlinjer 2015/16.

⁴³ Enligt artikel 4.10 i återhämtnings- och resolutionsdirektivet kan nämnden endast tillämpa de förenklade skyldigheterna på mindre betydande banker. När det gäller mindre betydande banker som tillhör nationella resolutionsmyndigheters ansvarsområde visade enkäten att förenklade skyldigheter planerades för 2 400 mindre betydande banker.

⁴⁴ EBA har lagt fram ett samrådsdokument om vilka kriterier som gäller för att en bank ska komma i fråga för förenklade skyldigheter som ger vägledning om hur man avgör om kriterierna är uppfyllda. EBA planerar att lägga fram en slutgiltig teknisk tillsynsstandard efter att samrådet är genomfört (det vill säga efter den 8 augusti 2017).

för skuldstruktur⁴⁵. För att inte överbelasta bankerna med krav på uppgiftslämnande i de fall då uppgifterna överlappar varandra tillåter nämnden sedan 2017 att banker endast lämnar uppgifter i nämndens mall. Detta visar komplexiteten i systemets uppbyggnad.

Vägledande kommentarer

94. För att säkerställa att nu gällande lagstiftning tillämpas konsekvent och att resolutionsplaner upprättas på likartat sätt har nämnden utarbetat ett detaljerat arbetsprogram, och till det ska ett antal vägledande kommentarer tas fram under 2017 och första halvåret 2018. Eftersom arbetet med dessa vägledande principer om viktiga frågor fortfarande pågår lär det bli svårt att införliva dem i 2017 års resolutionsplaner.

95. Nämndens interna tidsplanering för när de vägledande kommentarerna skulle tas fram under 2017 ändrades i juli 2017, vilket medförde att flera kommentarer inte slutfördes i tid. Med tanke på att den enhet som har ansvar för detta arbete är gravt underbemannad (se **punkt 109**) lär det även med nuvarande tidsplanering bli svårt att få allt klart i tid.

96. På flera ställen i enkäten uppgav nationella resolutionsmyndigheter att nämnden borde lägga mer arbete på att ta fram bästa praxis och enhetlig vägledning för resolutionsplanering.

97. Enligt det enhetliga regelverket⁴⁶ ska man i resolutionsplanerna beakta relevanta scenarier, inklusive att fallissemangshändelsen kan vara en isolerad händelse eller kan inträffa i en tid av mer omfattande finansiell instabilitet eller övergripande systempåverkande händelser. Enligt en av nämndens vägledande kommentarer ska man dock i resolutionsplanerna utgå endast från scenariot då fallissemanget är en isolerad händelse, medan de andra scenarierna ska användas för test av den föredragna resolutionsstrategins trovärdighet och genomförbarhet. Vi fann i de resolutionsplaner som vi

⁴⁵ Bilaga (i) i nämndens mall för skulduppgifter och bilaga V i EBA:s mall.

⁴⁶ Artikel 8.6 i resolutionsmekanismförordningen och artikel 10.3 i återhämtnings- och resolutionsdirektivet.

granskat inga bevis för att några sådana tester ägt rum, inte heller någon beskrivning av de scenarier som legat till grund för de granskade planerna.

98. I sin egen interna analys av resolutionsplanerna konstaterar nämnden att tillräcklig hänsyn inte tas till relevanta scenarier. Nämnden har uppgett att det behövs ytterligare riktlinjer för att slutgiltigt bestämma vilka scenarier som ska användas.

99. Att det dessutom inte finns något enhetligt arbetssätt framkom i nämndens egen övergripande analys av första omgångens resolutionsplaner (de som togs fram 2016). Analysen avslöjade att olika tolkningar av gällande lagstiftning och avsaknaden av ett enhetligt arbetssätt hade lett till att planerna kunde se väldigt olika ut och till att de inte var tillräckligt detaljrika. En del resolutionsenheter genomförde till exempel bedömningar utgående från affärsområde i stället för från juridiska personer. I vissa planer bedöms private banking och kapitalförvaltningstjänster som kritiska funktioner, medan dessa funktioner i andra planer under liknande omständigheter inte anses vara kritiska.

Strategi för väsentliga hinder och minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder

100. Två andra av nämndens vägledande beslut påverkar resolutionsplanernas överensstämmelse med lagstiftningen. För det första måste resolutionsplanerna enligt det enhetliga regelverket innehålla alla väsentliga hinder som identifierats⁴⁷. Detta innebär ett resurskrävande samrådsförfarande som tar ungefär ett år och som bör föranleda nämnden att vidta uppföljningsåtgärder för att få hindren undanröjda. Nämnden har fattat ett internt vägledande beslut om att inleda detta förfarande 2018. Fram till dess (se **punkterna 73 och 74**) kommer nämnden att nöja sig med att identifiera potentiella hinder, för vilka nämnden inte kommer att vidta någon formell åtgärd eftersom hindren inte anses vara "väsentliga". Enligt vår åsikt uppfyller inte denna tillfälliga arbetsstrategi de lagstadgade kraven.

⁴⁷ Artikel 10.7 i resolutionsmekanismförordningen och artikel 17.1 i återhämtnings- och resolutionsdirektivet.

101. För det andra har nämnden ingen slutgiltigt fastställd strategi för hur minimikraven för kapitalbas och kvalificerade skulder ska beräknas. Nämnden har offentliggjort det tillfälliga arbets sätt som man använde sig av under 2016⁴⁸, där man förlitade sig på så kallade upplysande minimikrav (se **punkt 78**). En slutgiltig vägledande kommentar om minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder, där bindande krav ska fastställas, planeras inte vara färdig förrän i slutet av 2017. Vår enkät visade att de nationella resolutionsmyndigheterna är särskilt intresserade av att nämnden ska förse dem med vägledande kommentarer om dessa minimikrav och om väsentliga hinder. Åtgärder rörande dessa frågor är viktiga för att säkerställa att planerna följer det enhetliga regelverket och att bankerna har tillräcklig förlustabsorberingskapacitet.

Förvaltningskontroller och kvalitetssäkring

102. Nämnden har inte gett oss mer än en allmän beskrivning av sina rutiner för internkontroll och kvalitetssäkring. Sammantaget visar resultaten av vår granskning (se **punkterna 37–82**) på brister i dessa förvaltningskontroller. Detta bekräftas av nämndens egen övergripande analys, där man fann flera kvalitativa brister i resolutionsplanerna.

Nämnden är kraftigt underbemannad

103. I revisionen har vi tittat på personalfrågan från och med det att nämnden inrättades och funnit att bemanning inte har varit ett prioriterat område, vilket det måste vara i inledningsstadiet.

Bemanningsmålen har aldrig uppnåtts

104. Kommissionen uppskattade först att nämndens personalbehov skulle uppgå till 309 heltidsekvivalenter⁴⁹. Denna siffra grundade sig delvis på en jämförelse med Förenta staternas Federal Deposit Insurance Corporation, som har liknande uppgifter inom

⁴⁸ <https://srb.europa.eu/en/node/201>.

⁴⁹ COM(2013) 520 final, 10.7.2013. I denna siffra ingår inte utstationerade nationella experter och praktikanter.

resolution. Enligt den första planen skulle nämnden nå detta antal före utgången av 2015. I september 2016 granskade nämnden sitt bemanningsbehov och höjde den ursprungliga uppskattningen till 350 heltidsekvivalenter, som skulle uppnås 2017. I utkastet till den fleråriga budgeten för 2018–2020 förutses en ytterligare höjning till 410 heltidsekvivalenter fram till slutet av 2019, det vill säga 33 % över den ursprungliga uppskattningen.

105. Det faktiska antalet medarbetare har konstant legat under målet sedan allra första början. Den inledande rekryteringen genomfördes av kommissionen. När nämnden tog över det fulla ansvaret för rekrytering i mars 2015 bestod den av 35 medarbetare. Antalet ökade till 101 i slutet av 2015 och till 171 i slutet av 2016.

106. Situationen är som mest oroande när det gäller rekrytering av sakkunniga inom resolution och strategiutveckling, för vilka behovet underskattades 2015 och 2016. Det råder även allvarlig brist på IT-personal och sekreterare.

107. Personalbristen på direktoraten för resolutionsplanering har haft en betydande inverkan på resolutionsplaneringsarbetet. Den har särskilt påverkat arbetsbördan för samordnarna för de interna resolutionsenheterna, varav de flesta har ansvar för fler än tio banker var. Nämndens uppgifter enligt lagstiftningen, till exempel dess ansvar för resolutionsplanering för gränsöverskridande mindre betydande banker, har inneburit ännu högre påfrestning på redan knappa resurser.

108. Personalbehoven tas upp i nämndens tjänsteförteckningar i sammanlagda antal och önskade anställningsformer och lönegrader. Nämnden har beräknat personalbehovet för att klara arbetsbördan utifrån storleken på bankkoncernerna. Ingen bedömning har dock gjorts av vilka sakkunskaper och annan kompetens som behövs i de enskilda direktoraten och enheterna för resolutionsplanering. I vissa direktorat saknas vissa experter (till exempel värderingsexperter) och personal med relevanta språkkunskaper. I en del enheter finns en hög andel personal på lägre nivå.

109. På grund av underbemanningen har viktigt arbete med strategier och riktlinjer inte blivit utfört. På direktoratet med ansvar för strategi, rutiner och arbetsmetoder vid resolution var antalet medarbetare i slutet av mars 2017 endast en tredjedel av det önskade antalet. För att till viss del uppväga dessa brister lade resolutionsplaneringsdirektoraten en

betydande del av sin arbetstid på strategiutvecklingsarbete och annat arbete som inte gällde resolution (25 % år 2016), i stället för att fokusera på sina kärnuppgifter.

110. Hög omsättning har även inneburit personalbrist på it-enheten, som inte har ett tillfredsställande it-system och därmed inte kan stödja resolutionsplaneringsarbetet på ett effektivt sätt. Att införa ett bättre it-system för resolutionsplaneringen bör ingå i den it-strategi som för tillfället håller på att arbetas fram.

111. Nämndens underbemanning har gett upphov till ett stort antal övertidstimmar, närmare bestämt 15 000 timmar eller 6 % av de sammanlagda arbetade timmarna under de första tio månaderna 2016.

112. Bankresolution är ett nytt område i Europa, och yrket resolutionsexpert är fortfarande relativt nytt. Därför måste de medarbetare som rekryteras till resolutionsplaneringstjänster lära sig yrket på arbetsplatsen. Dessutom har konkurrensen om kvalificerad personal med andra EU-organ (kommissionen och ECB) under de senaste två till tre åren varit mycket hård⁵⁰. Nästan 75 % av de nationella resolutionsmyndigheterna uppgav i vår enkät att även de har problem med att rekrytera resolutionspersonal.

113. Nämnden har bekräftat att det är svårt att rekrytera personal på grund av utdragna rekryteringsförfaranden, det begränsade utbudet av lämpliga sökande på en mycket konkurrensutsatt arbetsmarknad och bristen på sökande som är villiga att ta anställning på den gemensamma resolutionsnämnden med tidsbegränsade anställningsavtal.

114. Nämnden har även upplyst oss om att man inte kommer att uppnå sitt bemanningsmål för 2017, vilket innebär att det blir svårt att klara av de uppgifter man enligt lag är ålagd att utföra. Inte ens 2020 förväntar man sig att det sammanlagda antalet medarbetare som nämnden har tillgång till ska motsvara det antal som anses behövas för att man fullt ut ska kunna utföra sitt uppdrag.

⁵⁰ Enligt ECB:s årsrapport om tillsynsverksamheten 2015 rekryterade man 1 074 heltidsekvivalenter: 769 för arbete med banktillsyn och 305 för stabstjänster. Enligt rapporten för 2016 godkändes ytterligare 160 heltidsekvivalenter.

Bristande resurser på personalavdelningen påverkar rekryteringsarbetet

115. Rekrytering är en särskilt viktig fråga för nämnden nu i början av dess verksamhet på grund av de långa rekryteringsförfarandena och det stora antal medarbetare som behövs. I sin årsrapport för 2015 skriver nämnden att en av de prioriterade frågorna under dess första verksamhetstid är att upprätta en ändamålsenlig personalavdelning.

116. I mars 2015, när nämnden tog över rekryteringsansvaret från kommissionen, bestod personalavdelningen av två personer, varav en arbetade med rekrytering. Vid slutet av 2015 hade antalet medarbetare på personalavdelningen ökat till sju, varav endast två med ansvar för rekrytering. I december 2016 hade personalavdelningen fortfarande begränsad kapacitet; arbetsstyrkan hade under året bestått av sju personer, varav endast tre arbetade med rekrytering.

117. Personalavdelningen har endast använt begränsade rekryteringskanaler för att utannonsera de lediga tjänsterna, som sin egen och EU:s webbplats för rekrytering, liksom sociala medier, men inte fackpress inom finansområdet. Avdelningen har inte heller några skräddarsydda it-verktyg för rekrytering och personaladministration. Detta har lett till ett misstag i kontrollen av platsansökningar och ineffektivitet när det gäller registret med personalakter.

118. Nämndens utbildningar, varav några är öppna för personal från nationella resolutionsmyndigheter, handlar främst om att utöka personalens kunskaper om grunderna i resolutionsarbetet och om att ge ökad förståelse för verkliga resolutionsfall. Vissa utbildningar är exempel på god praxis. Det rör sig om redovisningar av fallstudier, vars syfte bland annat är att utveckla en gemensam resolutionskultur, samt lunchseminarier.

Ramen för samarbetet med nationella resolutionsmyndigheter och ECB behöver förbättras

119. Vi tittade på förhållandena mellan nämnden och de nationella resolutionsmyndigheterna respektive ECB, och fann behov av förbättringar i informationsutbytet och samarbetet.

Otydlighet i samarbetet med de nationella resolutionsmyndigheterna

120. Nämnden är ålagd att samordna och samarbeta med de nationella resolutionsmyndigheterna inom den gemensamma resolutionsmekanismen.

121. Nämnden har valt att inrätta interna resolutionsenheter för resolution av alla bankkoncerner som den har ansvar för. Dessa enheter består av personal från både nämnden och de nationella resolutionsmyndigheterna. De interna resolutionsenheterna leds alltid av personal från nämnden. Nämnden har inrättat sammanlagt 75 interna resolutionsenheter, vissa med ansvar för fler än en koncern.

122. Arbetsfördelningen mellan nämnden och de nationella resolutionsmyndigheterna är fortfarande oklar. I slutet av 2016 inrättade nämnden en arbetsgrupp som skulle fastställa hur arbetsfördelningen skulle se ut. Enligt vår uppfattning är det svårt att uppskatta bemannings- och budgetbehov utan en tydlig arbetsfördelning.

123. Exakt vilket arbete som personalen från nämnden respektive de nationella resolutionsmyndigheterna ska utföra i de interna resolutionsenheterna specificeras inte i resolutionsmekanismförordningen. Nämnden har därför inte någon kontroll över den personal som de nationella resolutionsmyndigheterna utser för arbete i de interna resolutionsenheterna vad gäller sammansättning, tjänstgöringstid, sakkunskaper och effektivitetsutvärdering. Den kan endast uttrycka sin åsikt om hur många medarbetare det minst bör finnas i en intern resolutionsenhet och hur många medarbetare de nationella resolutionsmyndigheterna bör bidra med. De planerade siffrorna för 2017 visar ett förhållande mellan personalen från nämnden och de nationella myndigheterna på 5:6. Som jämförelse är det genomsnittliga förhållandet mellan personal från ECB och de nationella behöriga myndigheterna i de gemensamma tillsynsgrupperna 1:3⁵¹.

124. Den nuvarande bemanningen i de interna resolutionsenheterna är inte tillräcklig för det arbete som de ska utföra. Nämnden hade i slutet av 2016 avsatt cirka 60 heltidsekvivalenter

⁵¹ Punkt 110 i revisionsrättens särskilda rapport nr 29/2016 *Den gemensamma tillsynsmekanismen – En bra början men ytterligare förbättringar behövs* (<http://eca.europa.eu>).

till de interna resolutionsenheterna. Detta antal är planerat att öka till 170 i slutet av 2017. Det står dock klart att såvida inte den nuvarande arbetsfördelningen ändras lär en stor andel av dessa personalresurser även fortsatt läggas på strategiarbete och annat arbete som inte gäller resolution.

125. Bemanningsmålen för 2017 var orealistiska med tanke på rekryteringsproblemen.

År 2017 planerade de nationella resolutionsmyndigheterna att avsätta 155 heltidsekvivalenter för arbete i de interna resolutionsenheterna. Det innebär att antalet nämndmedarbetare per bank i genomsnitt i slutet av 2017 skulle ligga på 0,9 och på 1,1 för de nationella resolutionsmyndigheterna, vilket ger totalt endast 2,0 heltidsekvivalenter per bank. Med tanke på hur stora och komplicerade många banker är och den utförliga planering som behövs förefaller denna siffra låg.

126. Som främsta samordnare inom den gemensamma resolutionsmekanismen förser nämnden inte bara de nationella resolutionsmyndigheterna med vägledning, utan man har även ansvar för att lagstiftningen tillämpas konsekvent. I detta syfte har nämnden rätt att begära information från de nationella resolutionsmyndigheterna om hur de utför sina uppdrag. Tillsynen över de nationella resolutionsmyndigheternas arbete med mindre betydande banker är också viktig, eftersom nämnden under vissa omständigheter kan ta över det direkta ansvaret för mindre betydande banker. I maj 2017 hade nämnden ännu inte utnyttjat alternativet att ta över det direkta ansvaret för mindre betydande banker. Inte heller hade man inrättat någon funktion för tillsyn över de nationella resolutionsmyndigheterna. Nämnden har därför ingen information om det arbete som pågår hos de nationella resolutionsmyndigheterna.

127. Nämnden har dock infört ett varningssystem där de nationella resolutionsmyndigheterna ska informera nämnden om mindre betydande banker som börjar uppvisa tecken på allvarliga problem. Dessutom förser ECB nämnden med en lista över

högprioriterade mindre betydande banker och hade fram till maj 2017 tagit upp 93 banker på denna lista⁵².

128. Nämnden kan säkerställa att lagstiftningen tillämpas konsekvent genom att granska de nationella resolutionsmyndigheternas förslag till beslut, om till exempel resolutionsplaner, och lämna kommentarer, om det anses nödvändigt. Under 2016 arbetade de nationella resolutionsmyndigheterna främst med betydande banker och upprättade därför väldigt få resolutionsplaner för mindre betydande banker. Under vår revision meddelade dock nämnden att de nationella resolutionsmyndigheterna i framtiden skulle lägga mer vikt vid planering för mindre betydande banker. Nämnden anger i sitt arbetsprogram för 2017 att man ska vidareutveckla sin roll i den gemensamma resolutionsmekanismen genom att övervaka och utvärdera de nationella resolutionsmyndigheternas förslag till resolutionsbeslut om mindre betydande banker som ingår i deras ansvarsområde. Det skulle innebära en markant ökning av nämndens arbetsbörda.

129. Strax efter att nämnden inrättats anordnade den flera övningar med simulerade bankfallissemang, där ECB, kommissionen, rådet och berörda brittiska och amerikanska myndigheter deltog. De nationella resolutionsmyndigheterna medverkade dock inte alls i dessa övningar, som inbegrep beslutsfattande men inte hela resolutionsförfarandet. Dessutom har inga nya övningar genomförts trots att nämndens organisation, personal och IT-resurser sedan dess har genomgått stora förändringar.

Brister i ramen för samarbete med ECB

130. Som myndighet med ansvar för direkttillsyn över de flesta banker som ingår i nämndens ansvarsområde ska ECB förse nämnden med en stor mängd information om dessa banker.

131. Nämnden och ECB har upprättat ett samförståndsavtal som ska underlätta samarbetet. Avtalet är upprättat utifrån deras lagstadgade skyldighet att samarbeta. Enligt kraven i resolutionsmekanismförordningen⁵³ har nämnden och ECB offentliggjort

⁵² <https://www.bankingsupervision.europa.eu/about/ssmexplained/html/hplsi.sv.html>.

⁵³ Artikel 30.7 i resolutionsmekanismförordningen.

samförståndsavtalet på sina webbplatser, men det finns fyra bilagor som ännu inte offentliggjorts.

132. Vi anser att samförståndsavtalet och tillhörande bilagor inte är tillräckligt omfattande för att nämnden ska få all den information från ECB som den behöver för att utföra sitt arbete inom rimlig tid och på ett effektivt sätt. Viss information om likviditet och kapital som skulle vara till nytta för nämnden i resolutionsförberedelserna vidarebefordras inte automatiskt av ECB⁵⁴. I stället måste nämnden lämna in en särskild begäran till ECB om att få sådan information, vilket kostar tid och resurser. Revisionsbevisen tyder på att ECB vidarebefordrar annan information, som resultat från inspektioner på plats, endast till viss del och inte alltid tillräckligt snabbt. ÖUP-utvärderingar delas inte i den utsträckning som krävs enligt det enhetliga regelverket.⁵⁵

133. Dessutom finns det inget i samförståndsavtalet som säkerställer att nämnden får information från ECB:s krishanteringsavdelning, vilket också skulle vara av värde för resolutionsplaneringen. Inte ens allmän information, till exempel om vilka banker som avdelningen för tillfället övervakar, har hittills vidarebefordrats formellt.

134. Enligt samförståndsavtalet kan ECB och nämnden komma överens om att delta i varandras inspektioner på plats. Hittills har nämnden varken utfört några inspektioner på plats eller deltagit i några av ECB:s inspektioner.

135. Nämnden har ansvar för 15 gränsöverskridande mindre betydande banker som står under nationella behöriga myndigheters direkta tillsyn och endast under ECB:s indirekta tillsyn. Denna bristande överensstämmelse i de två myndigheternas uppdrag innebär utmaningar för nämnden. ECB har till exempel viss tillsynsinformation om alla banker i euroområdet, varav den får en del från de nationella behöriga myndigheterna. ECB har dock inte gett nämnden tillgång till relevant information rörande de 15 gränsöverskridande

⁵⁴ Denna information kommer från de interna processerna för bedömning av kapitalbehov och likviditetsutvärdering och samlas in för ÖUP-användning.

⁵⁵ Artikel 4.1 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1450.

mindre betydande bankerna. Nämnden måste därför inrätta kompletterande samarbetsordningar med informationsutbytessystem med 17 nationella tillsynsmyndigheter⁵⁶ och se till att få uppgifter från var och en av dem för sig. Detta dubbelarbete tar upp resurser för nämnden och är ineffektivt.

136. Den viktigaste delen i samarbetet mellan nämnden och ECB är krishantering. Så som beskrivs i **punkterna 9–11** hanteras en krisande bank i tre faser, varav en är tidigt ingripande.

137. Enligt det enhetliga regelverket ska ett antal faktorer specificeras som ska föranleda tidigt ingripande⁵⁷. EBA har utfärdat en riktlinje för att dessa utlösande faktorer ska användas på ett enhetligt sätt. I denna riktlinje återfinns först utlösande faktorer som på olika sätt utgår från ÖUP-betyget, som uppdateras minst en gång per år. ECB använder sig av denna typ av utlösande faktorer. Därefter uppges att tidigt ingripande kan föranledas av olika händelser av betydande vikt. ECB uppger att man också använder sig av denna typ av utlösande faktorer, som endast är en skönsmässig metod. Den tredje typen av utlösande faktorer grundar sig på nyckelindikatorer. Det skulle kunna ge möjlighet till en kvantitativ bedömningsmetod, men någon sådan används inte för närvarande av ECB. Om en utlösande faktor föreligger måste tillsynsmyndigheten undersöka huruvida tidigt ingripande ska aktiveras. I enlighet med EBA:s riktlinjer aktiveras inte tidigt ingripande automatiskt, men utlösande faktorer, och även skälen till att inte vidta några åtgärder, ska dokumenteras noga av tillsynsmyndigheten. När ECB har beslutat att tillämpa tidigt ingripande ska den informera nämnden om beslutet⁵⁸.

138. Att tidiga ingripanden sker på rätt sätt i enlighet med lagstiftningen är avgörande för nämndens krisberedskap. Om nämnden får informationen om ett tidigt ingripande kan den uppdatera sin resolutionsplan och sätta samman en resolutionsordning utifrån den allra senaste informationen. Enligt reglerna för tidigt ingripande har nämnden även vissa särskilda

⁵⁶ De 15 gränsöverskridande mindre betydande bankernas moder- och dotterbolag finns i 17 olika medlemsstater.

⁵⁷ Artikel 27.1 i återhämtnings- och resolutionsdirektivet och EBA:s riktlinjer GL/2015/03.

⁵⁸ Artikel 13.1 i resolutionsmekanismförordningen.

befogenheter, exempelvis att ålägga bankerna att kontakta presumtiva köpare⁵⁹. En bank kan dock förklaras som fallerande eller på väg att fallera även utan föregående tidigt ingripande, vilket har inträffat under 2017.

139. Under fasan för tidigt ingripande måste ECB och nämnden ha ett nära samarbete i övervakningen av den aktuella banken och se till att den andra parten får all information som behövs för att uppdatera resolutionsplanen och förbereda för resolution.

140. Det är meningen att ECB och nämnden ska se till att alla åtgärder under det tidiga ingripandet är konsekventa⁶⁰. För detta syfte har nämnden utarbetat, men ännu (i juli 2017) inte antagit, ett antal förfaranden att följa. I dag finns inget formellt regelverk eller någon förhandsvägledning för hur banker ska hanteras inför en resolution.

141. Såsom tidigare nämnts i punkt 11 kan nämnden under vissa omständigheter utföra en egen fallissemangsbedömning av en bank⁶¹. Nämnden har ännu inte utarbetat några regler för hur den ska bedöma om en bank fallerar eller sannolikt kommer att fallera. För kännedom kan vi upplysa om att nämnden fram till dess att vi slutförde vårt fältarbete för revisionen ännu inte hade gjort någon egen fallissemangsbedömning.

142. Enligt nu gällande lagstiftning har ECB status som permanent observatör i alla nämndens sessioner. Det innebär att den har rätt att få tillgång till viktig information inom en rad olika områden. Nämnden har dock inte samma status när ECB:s tillsynsnämnd sammanträder. ECB kan bjuda in den gemensamma resolutionsnämndens ordförande att delta som observatör vid vissa sammanträden, men behöver inte göra det. ECB förklarade för oss att man i praktiken bjuder in den gemensamma resolutionsnämndens ordförande till de möten som behandlar ärenden inom nämndens ansvarsområde, men man behöver inte göra det. Det innebär att nämnden är beroende av ECB:s goda vilja för att få tillgång till viss information som den behöver för resolutionsförberedelser.

⁵⁹ Artikel 13.3 i resolutionsmekanismförordningen.

⁶⁰ Artikel 13.5 i resolutionsmekanismförordningen.

⁶¹ Artikel 18.1 i resolutionsmekanismförordningen.

SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

143. Att utforma och inrätta ett regelverk för resolution av banker i Europa har varit komplicerat, eftersom avveckling av banker under ordnade former inte är någon enkel uppgift. Man behövde ett nytt tillvägagångssätt, eftersom bankresolution före krisen inte tillhörde regel- och tillsynsmyndigheternas vanliga arbetsuppgifter. Den gemensamma resolutionsnämnden befinner sig fortfarande i en tidig utvecklingsfas. Att inrätta den inom väldigt snäva tidsramar utgjorde en betydande utmaning för ledningen av den, och lagstiftningen på området gav inget utrymme för etappvist inrättande. I stället försågs nämnden med en väldigt stor mängd uppgifter som skulle utföras. Alla brister som vi har iakttagit måste ses i detta sammanhang.

144. Den gemensamma resolutionsnämnden har av olika anledningar haft problem med att rekrytera tillräckligt många medarbetare med rätt kompetens. Redan från början år 2015 låg nämnden under sitt bemanningsmål. Ineffektiva rekryteringsrutiner för en svår uppgift, tillsammans med stor konkurrens på arbetsmarknaden, bidrog sedan till den låga rekryteringstakten. Dessa förseningar i bemanningen har inverkat negativt på alla delar av nämndens verksamhet (särskilt resolutionsplaneringen och strategiutvecklingsarbetet), trots medarbetarnas engagemang och motivation.

145. Vår generella bedömning är att det i detta relativt tidiga läge finns brister i nämndens förberedelser inför sin uppgift och att ett antal åtgärder (se nedan) behövs för att förbättra systemet.

Resolutionsplanering är ett hela tiden pågående arbete

146. Den gemensamma resolutionsnämnden har ännu inte färdigställt resolutionsplanerna för de banker som den har ansvar för. Nämnden arbetar enligt en strategi där planer tas fram i olika faser. Trots det har ingen plan ännu nått den sista fasen, och det är mycket i dem som inte överensstämmer med det enhetliga regelverket (se **punkterna 27 och 83**).

147. Några av problemen rör fastställandet av väsentliga hinder och minimikvoter för kapitalbas och kvalificerade skulder. Nämnden har inte levt upp till sin skyldighet att

fastställa ett datum för när den första resolutionsplanen för varje enskild bank ska vara klar (se **punkt 29**).

148. Nämnden har visat god vilja och arbetat väldigt hårt för att se till att åtminstone preliminära versioner av resolutionsplaner finns för den stora merparten banker. Dock kan de planer som hittills antagits inte sägas följa det enhetliga regelverket. Problemet mildras visserligen något av att det finns tillgång till bakgrundsinformation om många av de banker som planer har utarbetats för, men det finns trots det betydande brister när det gäller uppfyllande av de lagstadgade kraven.

149. Enligt förordningen om resolutionsmekanismen ska nämnden upplysa EBA i god tid när nämnden anser att resolution av en bank inte är möjlig (se **punkt 72**). Inte i någon av de planer som vi granskat kunde vi se att nämnden uttryckligen konstaterade att resolution av banken i fråga var möjlig (se **punkt 71**).

150. Resolutionsplanerna innehåller ingen bedömning av de valda resolutionsstrategiernas genomförbarhet (se **punkt 65**). I de planer vi granskat finns det alltså inga uppgifter om huruvida de föredragna resolutionsstrategierna kan tillämpas effektivt inom lämplig tidsram, så som krävs enligt det enhetliga regelverket. Inte heller fanns det några bedömningar av de valda strategiernas trovärdighet (se **punkt 66**). Slutligen kräver nämnden inte heller att bankerna ska testa skuldnedskrivningsverktyget för att se om det fungerar (se **punkt 60**).

Rekommendation 1

Den gemensamma resolutionsnämnden bör färdigställa resolutionsplanerna för de banker som den har ansvar för enligt följande:

- a) Nämnden bör fastställa ett datum för när resolutionsplaner som i sin helhet överensstämmer med regelverket ska vara klara för var och en av de banker som den har ansvar för enligt en prioriteringsordning som säkerställer en högre beredskapsnivå för banker med högre risk. Därutöver bör nämnden ta fram en handlingsplan för genomförande inom rimlig tid.
- b) Nämnden bör i alla resolutionsplaner uttryckligen konstatera om resolution är möjlig och omedelbart informera EBA om den anser att resolution inte är möjlig för en bank.

- c) Nämnden bör i alla resolutionsplaner bedöma de valda resolutionsstrategiernas genomförbarhet och trovärdighet med hänsyn till huruvida de kan tillämpas effektivt och inom rimlig tidsram. Trovärdigheten bör bedömas genom att nämnden undersöker hur de valda resolutionsverktygen kan tänkas påverka andra finansinstitut, små och medelstora företag och icke-professionella investerare. Nämnden bör begära att bankerna utför tester för att visa att skulder i praktiken kan skrivas ned inom de tidsramar som föreskrivs i resolutionsplanen.

Måldatum för genomförande av rekommendation (a): så fort som möjligt
men inte senare än juni 2018.

Måldatum för genomförande av rekommendation (b) och (c): så fort som möjligt,
men inte senare än slutet av 2018.

Regelsystemet för resolutionsplanering är ännu inte färdigställt

151. Nämnden har ännu inte något fullständigt regelsystem för hur resolutionsplanering ska gå till. Mer specifikt är vägledningen inom följande områden otillräcklig eller oriktig:

- a) Trots att fastställande av minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder och av väsentliga hinder är så grundläggande har medarbetarna på nämnden och de nationella resolutionsmyndigheterna fått ofullständig vägledning, eller ingen alls, om hur de ska göra denna bedömning för de banker som de har ansvar för (se **punkt 100**).
- b) Handboken för resolutionsplanering har inte anpassats efter betydande strategiförändringar och ny lagstiftning. I sin nuvarande form ger den de nationella resolutionsmyndigheterna endast begränsad och icke bindande vägledning (se **punkt 88**).
- c) Den vägledande kommentaren om vilka scenarier som ska användas är inte i enlighet med kraven i återhämtnings- och resolutionsdirektivet (se **punkt 97**).
-

Rekommendation 2

Nämnden bör färdigställa sitt regelsystem för resolutionsplanering. Nämnden bör närmare bestämt göra följande:

- a) Ta fram tydliga och konsekventa riktlinjer om minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder och väsentliga hinder, med hänsyn tagen till EU:s nuvarande regelverk. Riktlinjerna bör följas i alla resolutionsplaner som ett sätt att säkerställa att bankerna som nämnden ansvarar för har tillräcklig förlustabsorberingskapacitet.
- b) Uppdatera handboken för resolutionsplanering minst en gång per år så att den återspeglar större strategiförändringar, ändringar i lagstiftningen och nya erfarenheter samt göra det obligatoriskt att följa den.
- c) Inkludera riktlinjer i handboken för resolutionsplanering om alla resolutionsscenarier som ska finnas med enligt återhämtnings- och resolutionsdirektivet.

Måldatum för genomförande: juni 2018.

Otillräcklig bemanning

152. Nämnden har varit underbemannad ända sedan den tog över ansvaret för sin egen verksamhet (se ***punkterna 105–110***). Trots vissa förbättringar på sistone har inte nämndens ledning sett till att personalavdelningen haft tillräcklig bemanning, och rekrytering har inte heller prioriterats tillräckligt (se ***punkt 116***). Fram till dess att nämnden kommer i närheten av att uppfylla sina personalbehov bör bemanningen på personalavdelningen, som bör bestå av högt kvalificerade rekryteringsspecialister, vara en ständig prioritet.

153. På grund av personalbrist har nämnden inte fullt ut kunnat utföra sitt lagstadgade uppdrag att utarbeta resolutionsplaner, fatta resolutionsbeslut och säkerställa harmonisering och enhetlighet inom den gemensamma resolutionsmekanismen (se ***punkt 114***).

Rekommendation 3

Den gemensamma resolutionsnämnden bör öka takten i sitt rekryteringsarbete och bemanna personalavdelningen så att den kan klara av att tillgodose rekryteringsbehoven. Särskild vikt bör

läggas vid att anställa sakkunniga inom resolution och strategiutveckling, även på högre befattningar. Om bemanningsmålen inte kan uppnås, eller om tillfälliga åtgärder krävs, bör den gemensamma resolutionsnämnden överväga alternativa lösningar, som mer utstationerad personal och utkontraktering.

Måldatum för genomförande: juni 2018.

Ramen för samarbete med nationella resolutionsmyndigheter behöver förbättras

154. Fördelningen av operativa uppgifter mellan de nationella resolutionsmyndigheterna och den gemensamma resolutionsnämnden, liksom ansvarsfördelningen dem emellan, är fortfarande otydlig (se **punkt 122**), och den nuvarande bemanningen i de interna resolutionsenheterna är otillräcklig (se **punkterna 124 och 125**). Bemanningen av de interna resolutionsenheterna är både nämndens och de nationella resolutionsmyndigheternas ansvar, och nämnden har inget formellt inflytande över den personal som de nationella resolutionsmyndigheterna bemannar de interna resolutionsenheterna med (se **punkt 123**). Vidare görs inga regelbundna testkörningar av resolutionsförfaranden där de nationella resolutionsmyndigheterna deltar (se **punkt 129**).

Rekommendation 4

Nämnden bör

klargöra arbets- och ansvarsfördelningen med de nationella resolutionsmyndigheterna,

- a) se till att de interna resolutionsenheterna har tillräcklig bemanning och vid behov uppmana de nationella resolutionsmyndigheterna att bidra med mer bemanning,
- b) regelbundet genomföra testkörningar av bankresolutioner och se till att de nationella resolutionsmyndigheterna deltar fullt ut i dem.

Måldatum för genomförande för (a): så snart som möjligt.

Målgenomförandedatum för (b): före utgången av 2018.

Måldatum för genomförande för (c): så snart som möjligt och därefter regelbundet.

Samförståndsavtalet med ECB behöver förbättras

155. Enligt vår mening säkerställer inte det nuvarande samförståndsavtalet med ECB att nämnden konsekvent får information från ECB inom rimlig tid (se ***punkterna 132 och 133***). Dessutom är inte alla delar av samförståndsavtalet tillgängliga för allmänheten, vilket strider mot lagen (se ***punkt 131***). De pågående förhandlingarna mellan nämnden och ECB utgör ett bra tillfälle att ta itu med dessa frågor.

Rekommendation 5

Nämnden bör se till att tillsammans med ECB ändra samförståndsavtalet för att säkerställa att nämnden får all den information som den behöver för sitt resolutionsarbete. Efter ändringen bör samförståndsavtalet offentliggöras så som lagen kräver.

Måldatum för genomförande: Under de pågående förhandlingarna med ECB men senast i mars 2018.

Den rättsliga ramen innebär utmaningar för nämnden

156. Så som den rättsliga ramen ser ut i dag finns det en bristande överensstämmelse mellan nämndens och ECB:s uppdrag. Nämnden har direkt ansvar för resolutionsplaneringen för mindre betydande gränsöverskridande banker medan ECB endast har indirekt tillsyn över dessa. Det innebär en extra administrativ börda för nämnden, eftersom nämnden måste kommunicera direkt med de olika nationella behöriga myndigheterna var för sig (se ***punkt 135***).

157. Dagens situation där ECB har status som permanent observatör i alla nämndens sessioner, men inte tvärtom, innebär att nämnden är utlämnad till ECB:s goda vilja när det gäller informationsflödet (se ***punkt 142***).

158. Dagens rättsliga ram ger inte nämnden rätt att beordra att verksamhet tillfälligt ska upphöra hos en bank som genomgår resolution, och i det förslag om ändring av återhämtnings- och resolutionsdirektivet som kommissionen nyligen lagt fram anges ingenting om att något sådant verktyg ska bli tillgängligt i framtiden (se ***punkt 62***).

Rekommendation 6

Utifrån sin erfarenhet av praktisk tillämpning av det nuvarande regelverket bör nämnden

- a) uppmana lagstiftaren att anpassa förordningarna på området så att tillsynsmyndighetens och resolutionsmyndighetens uppdrag i fråga om gränsöverskridande mindre betydande banker samordnas eller på annat sätt se till att all information överlämnas till nämnden,
- b) uppmana lagstiftaren att se till att information om banker i riskzonen och andra förändringar som rör nämndens ansvarsområde överlämnas från tillsynsmyndigheten på ett sätt som är mer automatiskt än i dag,
- c) uppmana lagstiftaren att överväga om även nämnden ska få rätt att tillämpa moratorieverktyget.

Måldatum för genomförande: mars 2018.

Denna rapport antogs av revisionsrättens avdelning IV, med ledamoten Baudilio Tomé Muguruza som ordförande, vid dess sammanträde i Luxemburg den 28 november 2017.

För revisionsrätten

Klaus-Heiner Lehne
ordförande

ÖVERSIKT ÖVER DE VIKTIGASTE DELARNA I DET ENHETLIGA REGELVERKET

<u>TYP</u>	<u>Område</u>	<u>Källa</u>	<u>Titel</u>	<u>Länk</u>
Direktiv	Tillsyn och resolution	Europaparlamentet, rådet	Återhämtnings- och resolutionsdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0059
Förordning	Tillsyn och resolution	Europaparlamentet, rådet	SRM-förordningen, resolutionsmekanismförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 806/2014 av den 15 juli 2014 om fastställande av enhetliga regler och ett enhetligt förfarande för resolution av kreditinstitut och vissa värdepappersföretag inom ramen för en gemensam resolutionsmekanism och en gemensam resolutionsfond och om ändring av förordning (EU) nr 1093/2010	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/ALL/?uri=celex:32014R0806
Direktiv	Tillsyn och	Europaparlamentet,	Fjärde kapitalkravsdirektivet (CRD IV): Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32013L

<u>TYP</u>	<u>Område</u>	<u>Källa</u>	<u>Titel</u>	<u>Länk</u>
	tillsynskrav	rådet	den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG	0036
Förordning	Tillsynskrav	Europaparlamentet, rådet	Kapitalkravsförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32013R0575
Direktiv	Insättningsgarantisystem	Europaparlamentet, rådet	Direktivet om insättningsgarantisystem: Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32014L0049
Standarder, riktlinjer, rekommendationer och yttranden	Tillsyn och resolution, tillsynskrav, insättningsgarantisystem	EBA, kommissionen	Bindande tekniska standarder för tillsyn och genomförande, icke bindande riktlinjer, rekommendationer och yttranden	http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/single-rulebook

BILAGA II**FÖRTECKNING ÖVER REVISIONSBEVIS SOM INTE TILLHANDHÅLLITS**

Nr	Handling, beskrivning eller titel	Begärdes den
1.	Handling om de operativa direktoratens roll	27 februari 2017
2.	Information om sammansättningen i en fullt bemannad resolutionsplaneringsenhet vad gäller typ av befattningar (kompetens och erfarenhet)	22 december 2016
3.	Bakgrundsinformation (analys) om hur man resonerat kring de olika resolutionsrelaterade befattningarna	27 februari 2017
4.	(Utkast till) den krishanteringshandbok som omnämns i nämndens arbetsprogram för 2017	17 januari 2017
5.	(Utkast till) it-strategi och nyttokalkyl	8 februari 2017
6.	ECB:s mall för likviditetsuppgifter	17 januari 2017
7.	Översikt över interna vägledande beslut	28 april 2017
8.	Meddelanden från ECB enligt artikel 13.1 i SRM-förordningen om tidigt ingripande och tillsynsåtgärder	10 januari 2017
9.	Nämndens återkoppling till ECB om ECB:s återhämtningsplaner och tillhörande kommunikation	10 januari 2017
10.	ECB:s vägledning om utvärdering av resolutionsplaner	10 januari 2017
11.	Återhämtningsplaner för banker	14 mars 2017

BILAGA III**FÖRTECKNING ÖVER DELAR SOM SAKNAS I DET GRANSKADE URVALET AV
SAMMANFATTNINGAR**

- Sammanfattande förteckning över kärnaffärsområden och kritiska funktioner, varför de ska upprätthållas och vilka som ska avskiljas
 - Tidsplanering för resolutionen i sammandrag
 - Sammanfattning av eventuella alternativ till resolutionsstrategin
 - Sammanfattning av eventuella alternativ till beslutsordningen för genomförande av resolutionsstrategin
 - Sammanfattning av systemet för samarbete och samordning mellan de berörda myndigheterna
 - Sammanfattning av vilken information som används för värdering
 - Information om system för informationsutbyte mellan berörda myndigheter
 - Uppgift om huruvida informationen som avses i artikel 11 i återhämtnings- och resolutionsdirektivet är aktuell
 - Uppgift om vilket system som används för att säkerställa tillgång till betalningssystem för upprätthållande av kritiska funktioner
 - Sammanfattning av bedömningen av överförbarheten i kundernas positioner
 - Bekräftelse på att resolutionen inte finansieras genom extraordinärt offentligt finansiellt stöd, akut likviditetsstöd eller annat icke standardmässigt likviditetsstöd från centralbanker
 - Förteckning över de åtgärder som föreslås av banken eller koncernen, eller som krävs av resolutionsmyndigheten, för att åtgärda eller avlägsna hinder
-

Svar från den gemensamma resolutionsnämnden

I. Bakgrund

Den gemensamma resolutionsnämnden (SRB) tillsammans med de nationella resolutionsmyndigheterna i medlemsstater som ingår i bankunionen (NRA) utgör den gemensamma resolutionsmekanismen (SRM) – en av grundpelarna i bankunionen – med uppgift att se till att krisdrabbade banker och bankkoncerner inom bankunionen rekonstrueras och avvecklas på ett korrekt sätt med minsta möjliga påverkan på realekonomin och de offentliga finanserna. En av den gemensamma resolutionsnämndens huvuduppgifter är resolutionsplanering för företag och koncerner inom dess ansvarsområde.

När det nu snart är tre år sedan den gemensamma resolutionsnämnden grundades och två år sedan nämnden förlänades fullständiga resolutionsbefogenheter är det tid att överblicka de framsteg som har gjorts hittills. Den gemensamma resolutionsnämnden välkomnar i detta sammanhang Europeiska revisionsrättens (ECA) rapport som kommer att hjälpa den gemensamma resolutionsnämnden att nå ytterligare framsteg i verkställandet av denna huvuduppgift.

I detta hänseende anser den gemensamma resolutionsnämnden att det är nödvändigt att beskriva de utmaningar som nämnden har ställts inför under de första verksamhetsåren, de betydande framsteg som den gemensamma resolutionsnämnden har gjort tillsammans med medlemsstaterna och vägen framåt mot att förverkliga nämndens vision om att bli en betrodd och respekterad resolutionsmyndighet med kraftfull resolutionskapacitet.

II. Revisionens omfattning och förfarande (punkt IV i sammanfattningen och punkterna 13–23)

Svar på punkt IV i sammanfattningen och punkt 23

Den gemensamma resolutionsnämnden vill framhålla det harmoniska samarbetet mellan revisionsrätten och den gemensamma resolutionsnämnden under hela revisionen. Den gemensamma resolutionsnämnden gav revisionsrätten god tillgång till sina register och personal. Eventuella undantag från sådan tillgång hade följande vederbörligen motiverade anledningar:

- Begärda dokument fanns ännu inte på plats, eller så fanns endast utkast vid revisionsfältarbetet.
- Begärda handlingar härrörde från ECB eller hade anknytning till ECB:s arbete – i sådana fall bad den gemensamma resolutionsnämnden att revisionsrätten skulle ställa förfrågningar direkt till ECB.
- Begärda handlingar innehöll strängt konfidentiell information (d.v.s. känslig, bankspecifik information till vilken den gemensamma resolutionsnämnden i allmänhet är bunden av sekretessbestämmelser, exempelvis artikel 88 i förordningen om den gemensamma resolutionsmekanismen). I sådana fall beviljade den gemensamma resolutionsnämnden, i enlighet med strängaste sekretessrutiner, revisionsteamet partiell åtkomst till vissa handlingar under strikta villkor.

III. Resolutionsplaner (punkterna V–VII i sammanfattningen och punkterna 24–83)

Revisionsrätten påpekar att ytterligare arbete måste göras med hänseende till resolutionsplanering. I det ingår att fastställa ett datum för när fullständigt överensstämmande resolutionsplaner ska vara slutförda.

Det bör påpekas att revisionsrätten har undersökt de viktigaste aspekterna av de resolutionsplaner som utarbetades av den gemensamma resolutionsnämnden år 2016 ("2016 års resolutionsplaner"). Därför återspeglar resultatet inte de framsteg som har gjorts under 2017 års resolutionsplaneringscykel. Många av revisionsrättens iakttagelser har beaktats i de resolutionsplaner som är upprättade i år. Dessutom innehåller revisionsrättens rapport viss framåtsyftande information med avseende på resolutionsplaneringscykler från 2017 och framåt. Nedanstående kommentarer från den gemensamma resolutionsnämnden syftar inter alia till att återspegla den gemensamma resolutionsnämndens nuvarande prioriterade förfarande. Den gemensamma resolutionsnämnden prioriterar kontinuerligt i verksamheten. Denna regelbundna prioriteringscykel är riskbaserad, på så vis att sannolikheten och potentiella effekter av de risker som den gemensamma resolutionsnämnden måste beakta vägs mot varandra. På grundval av den senaste informationen kan den gemensamma resolutionsnämndens arbetsprioriteringar sålunda justeras på ett flexibelt sätt.

Svar på punkt VII:

Den gemensamma resolutionsnämnden har inte formellt fastställt något datum för när fullständigt överensstämmande resolutionsplaner för alla banker som omfattas av dess ansvarsområde ska vara slutförda. I enlighet med den gemensamma resolutionsnämndens prioriteringsförfarande har den gemensamma resolutionsnämnden dock redan identifierat banker mot bakgrund av deras respektive i) risknivå (t.ex. banker med SREP-poäng 4 (enligt "Översyns- och utvärderingsprocessen", ii) komplexitet och iii) storlek (t.ex. alla globalt systemviktiga banker, GSIB) och inkluderat dessa bland sina prioriterade banker. Sådana banker kommer att vara bland de första som har ett bindande minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder (MREL) på en konsoliderad nivå i årets resolutionsplaneringscykel. Dessutom kommer dessa banker att vara i den första vågen av banker som har en helt överensstämmande resolutionsplan. Identifieringen av betydande hinder kommer att inledas 2018 och underrättelser till Europeiska bankmyndigheten (EBA) om bankers resolutionsbarhet kommer att följa. Den gemensamma resolutionsnämnden har som målsättning att alla dess banker ska ha fullständigt överensstämmande resolutionsplaner till år 2020. Det bör noteras att när den gemensamma resolutionsnämnden bestämmer att en bank har ett betydande hinder, även inför 2019, upphävs tillfälligt resolutionsplaneringen för banken i fråga tills det betydande hindret är undanröjt enligt artikel 17.2 BRRD. Antagandet av en fullständigt överensstämmande resolutionsplan blir i sådana fall därför fördröjd.

Svar på punkterna 30 och 31:

År 2016 beslöt den gemensamma resolutionsnämnden, med avsikten att underlätta beslutsprocessen (såväl under kristider som icke-kristider) samt horisontella bedömningar och jämförelser mellan resolutionsplaner, att låta resolutionsplanerna omfatta enbart nyckelinformation. I dessa resolutionsplaner ingick bilagor (t.ex. gällande identifiering av kritiska verksamheter och kärnaffärsområden, befintligheten av

ömsesidiga finansiella beroenden) och stöddes ytterligare av bakgrundsdocument innehållande underliggande analys och detaljerad information. Nämda bakgrundsdocument speglar komplexiteten i varje enskild situation och varierar därför avsevärt i sidantal.

Svar på punkt 32:

Den gemensamma resolutionsnämndens resolutionsplaneringsarbete från 2017 och framåt innebär, utöver utarbetandet av resolutionsplaner och dess bilagor, att tekniska bakgrundsanmärkningar (BTN) ska upprättas. Bakgrundsanmärkningar har införts i resolutionsplaneringen som bankspecifika SRM-interna arbetsdokument innehållande den tekniska analysen och de antaganden som ligger till grund för resolutionsplaner, medan all information som är relevant för beslutsfattandet i resolutionsplaneringen ingår i antingen resolutionsplanens brödtext eller dess bilagor. I samband med 2017 års resolutionsplaneringscykel framställde interna resolutionsgrupper (IRT) bakgrundsanmärkningar rörande kritiska verksamheter, tillgång till finansmarknadsinfrastruktur och operativ kontinuitet. Alternativa resolutionsstrategier utgör en del av resolutionsplanerna och inte bakgrundsanmärkningarna.

Svar på punkt 33:

Till början av första kvartalet 2018 väntas omkring en tredjedel av de 120 bankkoncerner som den gemensamma resolutionsnämnden är resolutionsmyndighet för på gruppnivå att ha resolutionsplaner med så kallad "fas tre"-beteckning (d.v.s. resolutionsplaner som är mer omfattande än de som antogs år 2016 och som typiskt innefattar fastställande av MREL-mål på konsoliderad nivå).

Svar på punkt 38:

När det gäller revisionsrättens iakttagelser om strategisk affärsanalys noterar den gemensamma resolutionsnämnden att 2016 års resolutionsplaner innehöll ägarstrukturer och en beskrivning av bankernas affärsmodeller, inklusive identifiering av kritiska verksamheter och kärnaffärsområden.

Medan den gemensamma resolutionsnämnden håller med om att viss finansiell information på bolagsnivå är användbar i resolutionsplaneringen – varför sådan tillhandahölls i handboken till resolutionsplanering – finns det inget rättsligt krav på att inkludera specifik finansiell information i resolutionsplaner.

Svar på punkt 41:

Förutom den gemensamma resolutionsnämndens framsteg på området kritiska funktioner, som redan nämnts i revisionsrättens rapport, skulle den gemensamma resolutionsnämnden vilja framhålla att nämnden år 2017 också har utvecklat en policy i syfte att bedöma relevanta data och bestämma kritiska verksamheter. Policyn gäller från 2017 och framåt.

Svar på punkt 42:

Som svar på revisionsrättens påpekande, att det i några av 2016 års resolutionsplaner gjordes en distinktion mellan inlåning på individuell respektive konsoliderad nivå (men inte i alla), vill den gemensamma resolutionsnämnden påpeka att det i mallen för kritiska verksamheter, som avses i punkt 41 i revisionsrättens rapport, görs en uppdelning mellan inlåning från hushåll, företag (små/medelstora respektive stora) och

myndigheter som potentiella kritiska verksamheter. Därför återspeglas denna distinktion i resolutionsplaner som ingår i 2017 års resolutionsplaneringscykel.

Svar på punkt 43:

Den gemensamma resolutionsnämnden vill klargöra att i enlighet med den rättsliga ramen är det endast garanterade insättningar (d.v.s. insättningar upp till 100 000 euro) som är automatiskt undantagna från skuldnedskrivning ("bail-in") (artikel 27.3 a SRMR/artikel 44.2 a BRRD). I princip alla övriga skulder, inklusive prioriterade skulder, ligger inom ramen för skuldnedskrivningsbefogenheterna och kan endast undantas från nedskrivning om resolutionsmyndigheten, under exceptionella omständigheter, utövar sin befogenhet enligt artikel 27.5 SRMR/artikel 44.3 BRRD.

Om inlåning anses utgöra en kritisk verksamhet innebär det inte per automatik att sådana skulder är undantagna från nedskrivning eftersom bankens förmåga att även fortsättningsvis motta insättningar inte nödvändigtvis skadas av att beloppet av sådana insättningar reduceras efter nedskrivning – infrastrukturen att göra detta förblir intakt och banken kan fortsätta att bedriva verksamhet efter utförd resolution. Därför kan undantag av sådana skulder endast motiveras om det under exceptionella omständigheter anses vara nödvändigt för att upprätthålla finansiell stabilitet i enlighet med artikel 27.5 c SRMR/artikel 44.3 c BRRD.

Den gemensamma resolutionsnämnden vill vidare framhålla att de allra flesta banker inom den gemensamma resolutionsnämndens ansvarsområde i praktiken dessutom har betydande nivåer av andra typer av skulder som är rangordnade lägre än prioriterade skulder (d.v.s. inlåning från fysiska personer samt små och medelstora företag över 100 000 euro) som skall skrivas ned i första hand innan någon nedskrivning av prioriterade skulder äger rum. Därför är den praktiska nödvändigheten av att undanta prioriterade skulder från nedskrivning mindre sannolik eftersom de löper mindre risk att bli föremål för nedskrivning.

Slutligen måste det noteras att den gemensamma resolutionsnämnden som en del av 2017 års resolutionsplaneringscykel kommer att fastställa MREL-mål på konsoliderad nivå för prioriterade banker.

Svar på punkt 47:

Det bör klargöras att resolutionsmyndigheterna inte under alla omständigheter är skyldiga att bedöma bankernas förmåga att tillhandahålla den information som krävs i relevanta insättningsgarantisystem (DGS). Artikel 24 i kommissionens delegerade förordning 2016/1075 (DR 2016/1075) förklarar att resolutionsmyndigheterna först skall bedöma trovärdigheten enligt normala insolvensförfaranden. Genomförbarheten – d.v.s. bankens förmåga att tillhandahålla den information som krävs i relevanta insättningsgarantisystem – behöver bedömas endast om normala insolvensförfaranden bedöms vara icke trovärdiga. I majoriteten av 2016 års resolutionsplaner var således en sådan bedömning inte nödvändig eftersom bankens likvidation enligt normala insolvensförfaranden inte ansågs vara trovärdig.

Svar på punkt 48:

Den gemensamma resolutionsnämnden vill påpeka att det rättsliga ramverket inte kräver att den gemensamma resolutionsnämnden inkluderar en bedömning av tillgänglig insättningsgarantifinansiering. Artikel 24.4 i DR 2016/1075 kräver i synnerhet att den

gemensamma resolutionsnämnden vid bedömning av genomförbarheten av likvidation endast bedömer bankens förmåga att tillhandahålla relevant information.

Dessutom representerar insättningsgarantisystemets nivå av *ex ante*-finansiering inte hela beloppet av insättningsgarantisystemets tillgängliga medel, eftersom direktiv 2014/49/EU (DGS-direktivet eller DGSD) ger utrymme för ytterligare finansieringskällor av insättningsgarantisystemet, exempelvis *ex post*-finansiering.

Svar på punkt 60:

Bristfälligheten hos bankernas informationssystem för alla resolutionsändamål, inklusive nedskrivning, har identifierats som ett potentiellt resolutionshinder för många av den gemensamma resolutionsnämndens banker. Den gemensamma resolutionsnämnden har uppmanat bankerna att utveckla sina informationshanteringssystem för att åtgärda problemet, och EBA har sammankallat en arbetsgrupp som ska ge ytterligare vägledning åt bankerna när det gäller vilken kapacitet som förväntas av deras informationssystem för att uppfylla resolutionsmyndigheternas krav.

Svar på punkt 61:

Skuldnedskrivning genomdrivs på rättsligt mandat och träder därför i kraft när mandatet börjar gälla. Verkställandet av skuldnedskrivningen som följer kan ta tid, men skulderna kommer inte under denna implementeringsperiod att undgå nedskrivning.

Svar på punkt 62:

Se nedanstående svar på punkt XI i sammanfattningen (se avsnitt VII i aktuellt svar).

Svar på punkt 63:

När det gäller verkställbarheten av resolutionsverktygen hänvisas i artikel 25.3 e av DR 2016/1075 till "*verkställbarheten av resolutionsverktyg som skulle tillämpas, särskilt i tredjeländer*". Denna punkt bör tolkas som att den endast syftar på verkställbarheten av resolutionsverktyg i tredjeländer och inte i EU, eftersom krishanteringsåtgärder eller krisförebyggande åtgärder som vidtas av en medlemsstat enligt artikel 66 i BRRD skall verkställas av andra medlemsstater. Därför är det inte nödvändigt att göra en analys av verkställbarheten när tillämplig lag är den som gäller i en EU-medlemsstat.

Svar på punkt 66:

Den gemensamma resolutionsnämnden vill understryka att i den utsträckning som en bank har stora volymer av utfärdade privatobligationer har detta identifierats som ett potentiellt hinder för framgångsrik tillämpning av resolutionsverktygen, och bankerna har redan uppmanats att minska denna utfärdandegrad framgent.

Svar på punkt 67:

Bristfälligheten hos bankernas informationssystem för alla resolutionsändamål, inklusive värdering, har identifierats som ett potentiellt resolutionshinder för många av den gemensamma resolutionsnämndens banker. Se den gemensamma resolutionsnämndens svar på punkt 60.

Svar på punkt 69:

Den gemensamma resolutionsnämnden vill påpeka att under det första halvåret 2017 har riktlinjer för operativ kontinuitet i resolutions- och finansmarknadsinfrastrukturer (FMI) tagits fram. Därför kommer 2017 års resolutionsplaner i detta avseende att vara mer detaljerade.

Svar på punkt 76:

Se den gemensamma resolutionsnämndens svar på punkt 33.

Svar på punkt 77:

Som en del av resolutionsplaneringscykeln år 2017, som kommer att verkställas 2018, kommer den gemensamma resolutionsnämnden att fastställa bindande MREL-mål för prioriterade banker på konsoliderad nivå.

Svar på punkt 78:

Den gemensamma resolutionsnämnden vill påtala att SREP-poängen, bland andra faktorer (t.ex. storlek, komplexitet), har använts för att upprätta listan över prioriterade banker, d.v.s. de banker som kommer att vara de första att ha ett bindande konsoliderat MREL-mål som en del av 2017 års resolutionsplaneringscykel.

Vid fastställandet av det bindande konsoliderade MREL-målet kommer den gemensamma resolutionsnämnden att ta hänsyn till bankens kapitalkrav enligt pelare 2. Detta återspeglar tillsynsbedömningen eftersom banker med högre SREP-poäng typiskt ställs inför högre kapitalkrav enligt pelare 2. Kapitalkraven enligt pelare 2 spelar en central roll i beräkningen av såväl förlustabsorberings- som rekapitaliseringsbeloppet när det gäller bankens minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder och används av den gemensamma resolutionsnämnden för att fastställa dess MREL-mål.

Den gemensamma resolutionsnämnden har dock historiskt endast tillhandahållits bankens SREP-poäng och en kopia av skrivelsen till bankerna i vilket kapitalkraven enligt pelare 2 finns beskrivna. I det här skedet har den gemensamma resolutionsnämnden inte mottagit någon detaljerad analys eller bedömning som underbygger bankernas SREP-poäng. Någon sådan analys eller bedömning används därför inte för att ytterligare underbygga bankernas MREL-mål. I samband med revideringen av viljeförklaringen med ECB förväntas den gemensamma resolutionsnämnden ha tillgång till den detaljerade SREP-bedömningen av prioriterade banker, d.v.s. banker med SREP-poäng 4 eller SREP-poäng 3 med en underordnad poäng om 4.

Svar på punkt 79:

Banker informerades om signifikativa brister i deras uppfyllelse MREL-målen 2016, och seminarier kommer att hållas med banker under fjärde kvartalet 2017. Vid dessa kommer bankerna att upplysas om aktuella brister baserat på uppgifter från slutet av 2016. De bindande konsoliderade MREL-målen som ska fastställas 2017 kommer att åtföljas av en övergångsperiod, under vilken dessa banker kommer att behöva täppa till bristerna i sina MREL.

Svar på punkt 80:

Enligt artikel 22.1 i DR 2016/1075 krävs en "sammanfattning av planen, inklusive en beskrivning av institutet eller koncernen, och en sammanfattning av poster som avses i punkterna 2–8" i samma artikel. Det står "sammanfattning av poster," inte "sammanfattning av varje enskild post". I art. 22.2-22.8 i DR 2016/1075 listas de

informationskategorier som skall ingå i planen. Kravet avser därför en sammanfattning av de olika kategorierna.

Svar på punkt 81:

2016 års resolutionsplaner var de första planerna att antas av den gemensamma resolutionsnämnden, och därmed de första planerna att offentliggöras i sammanfattningen till bankerna. Därför hade vid tiden för antagandet av 2016 års resolutionsplaner inte någon återkoppling mottagits. Den återkoppling som hittills har mottagits från bankerna kommer att återspeglas i kommande versioner av resolutionsplanerna.

IV. Vägledning i resolutionsplaneringen (punkt VIII i sammanfattningen och punkterna 84–102)

Svar på punkt VIII i sammanfattningen och 84:

Den gemensamma resolutionsnämnden vill poängtera att nämnden har ett ambitiöst program för upprättandet av vägledningar i olika resolutionsfrågor. Dessa vägledningar är planerade att levereras vid olika tillfällen under 2017 och första hälften av 2018. Den gemensamma resolutionsnämnden vill i detta hänseende lyfta fram de vägledningar som har tagits fram på följande områden: vägledning för interna resolutionsgrupper (IRT) med hänseende till kritiska funktioner, tillgång till finansmarknadsinfrastruktur (FMI), operativ kontinuitet och MREL. Dessa vägledningar har legat till grund för utarbetandet av 2017 års resolutionsplaner.

När det gäller MREL har den gemensamma resolutionsnämnden antagit en policy om fastställande av MREL i oktober 2017 och kommer att fastställa bindande konsoliderade MREL-mål under 2017. MREL-policyn har förmedlats till interna resolutionsgrupper och kommer att ligga till grund för utarbetandet av resolutionsplaner under 2017 års resolutionsplaneringscykel.

Svar på punkt 91:

Som svar på revisionsrättens utsaga att "*ingen vägledning har ännu tillhandahållits i fråga om innehållet i de innehållstäta resolutionsplanerna*" vill nämnden påpeka att den gemensamma resolutionsnämnden nu har tagit fram resolutionsplanmallar som de interna resolutionsgrupperna ska använda. Dessa nya mallar ger vägledning i planernas innehåll.

Svar på punkt 92:

I början av år 2016 inrättades en särskild arbetsgrupp bestående av företrädare för den gemensamma resolutionsnämnden och de nationella resolutionsmyndigheterna för att arbeta med frågan om förenklade skyldigheter. Som ett resultat av detta arbete utarbetades och antogs i september 2016 policyn om förenklade skyldigheter (SO) för så kallade mindre betydelsefulla institut ("less significant institutions", LSI) och presenterade dessa för sitt plenum.

Policyn definierar de grundläggande principerna för tillämpning av förenklade skyldigheter för LSI:er och anger minimikraven för innehållet i resolutionsplanerna rörande institutioner som faller inom ramen för förenklade skyldigheter.

Under tiden utfördes ett fortlöpande arbete på EBA-nivå med att framställa ett utkast av tekniska tillsynsstandarder (RTS) för tillämpning av förenklade skyldigheter. RTS var föremål för offentligt samråd som avslutades den 8 augusti 2017 och återstår att godkännas av kommissionen. RTS ersätter den gemensamma resolutionsnämndens policy som följaktligen kommer att revideras och uppdateras när RTS har antagits och publicerats i Europeiska unionens officiella tidning.

När det gäller bankerna som direkt omfattas av den gemensamma resolutionsnämndens ansvarsområde har inte något beslut fattats om att tillämpa förenklade skyldigheter för dessa banker. Med tanke på hur stora och invecklade bankerna under den gemensamma resolutionsnämndens ansvar är väntas förenklade skyldigheter endast bli aktuella för en handfull, om ens några, banker inom den gemensamma resolutionsnämndens ansvarsområde. Därför har beslut om förenklade skyldigheter inte varit prioriterat hos den gemensamma resolutionsnämnden.

Svar på punkt 93:

År 2017 inrättade den gemensamma resolutionsnämnden ett expertnätverk i resolutionsrapportering med ansvar att utvärdera befintliga informationskällor, identifiera informationsluckor och komma med förslag på hur resolutionsrapporteringen kan bli bättre. Nätverkets slutsatser mynnade ut i en [ny uppsättning EBA-mallar](#) framtagna av ett expertnätverk inom EBA med uppdrag att granska de tekniska standarderna för genomförande av resolutionsrapportering (som återspeglas i kommissionens genomförandeförordning 2016/1066). Den nya uppsättningen EBA-mallar tar hänsyn till de mallar som tidigare utvecklats av den gemensamma resolutionsnämnden (såsom LDT och FMI och mallar gällande kritiska verksamheter). Den nya uppsättningen EBA-mallar är nu helt kompatibel med den gemensamma resolutionsnämndens befintliga mallar. Det bör noteras att den gemensamma resolutionsnämnden under rapportperioden 2017 uppmanade bankerna att inte fylla i vissa EBA-mallar där informationen som skulle tillhandahållas redan omfattades av den gemensamma resolutionsnämndens mallar.

Svar på punkt 94:

Se den gemensamma resolutionsnämndens svar på VIII i sammanfattningen och 84.

Svar på punkt 99:

Den gemensamma resolutionsnämnden har tagit fram en mall för kritiska verksamheter och en vägledning i bankernas självutvärdering som användes vid insamling av uppgifter och information under 2017 års planeringscykel. Nämnden har också tillsammans med de nationella resolutionsmyndigheterna utarbetat en policyvägledning med hänseende till att bestämma kritiska verksamheter. Detta för att skapa större enhetlighet mellan IRT:er i bedömningen av viktighetsgrad. Mallen och vägledningen har redan lett till större enhetlighet och bättre jämförbarhet mellan bedömningarna av kritiska verksamheter jämfört med 2016, tack vare att förfarandet och indikatorerna för att identifiera kritiska funktioner är sammanhängande. Det bör dock noteras att analysen av kritiska verksamheter inte handlar om att "trycka på en knapp". Slutresultatet bygger på IRT:ernas expertomdömen. Med tanke på att de olika slutsatserna och analyserna nu är mer jämförbara väntas bristande överensstämmelser mellan olika IRT:er och länder bli lättare att upptäcka och bli färre med tiden. För att underlätta sådana jämförelser har den gemensamma resolutionsnämnden utvecklat ett riktmärkesverktyg och använt det verktyget för att underlätta IRT:ernas bedömningsarbete.

Svar på punkt 100:

Även om inga formella åtgärder skall vidtas avseende identifierade potentiella hinder förrän år 2018 informeras bankerna om sådana potentiella hinder och uppmanas att vidta lämpliga åtgärder för att komma till rätta med dem.

Svar på punkt 101:

Se den gemensamma resolutionsnämndens svar på VIII i sammanfattningen och 84.

Svar på punkt 102:

År 2017 antog den gemensamma resolutionsnämnden 16 interna kontrollstandarder (ICS) innehållande 96 krav som främst bygger på de reviderade interna kontrollstandarder för effektiv förvaltning som utfärdades av Europeiska kommissionen i juni 2014. Arbetsplanen från det interna kontrollorganet (ICO) 2018 kommer att utgöra genomförandeplan för de interna kontrollstandarderna inom den gemensamma resolutionsnämnden.

V. Personaltillgång vid den gemensamma resolutionsnämnden (punkt IX i sammanfattningen och punkterna 103–118)

Svar på punkt IX:

Se den gemensamma resolutionsnämndens svar på punkterna 114 och 115.

Svar på punkt 105:

Medan 2016 visade sig bli ett svårt år för den gemensamma resolutionsnämnden att uppfylla sina personalmål har nämnden under 2017 gjort en stor insats för att prioritera sina rekryteringskampanjer och har rekryterat cirka 160 anställda som redan har påbörjat sina tjänster eller kommer att bli en del av den gemensamma resolutionsnämnden under de kommande veckorna/månaderna.

Svar på punkterna 106–109:

Se den gemensamma resolutionsnämndens svar på punkterna 114 och 115.

Svar på punkt 110:

Personalbristerna i ICT-gruppen hanteras för närvarande genom att ett antal lediga tjänster kommer att utlysas under de kommande månaderna. Gruppen ska vara fulltalig under 2018. Parallellt planeras redan ett antal utvecklingsprojekt. Som stöd i resolutionsplaneringen har en överenskommelse nåtts med ECB om att anpassa och använda huvudverktyget för tillsyn – IMAS – för resolutionsändamål. Den första utgåvan av detta nya system är planerad att lanseras inom hela den gemensamma resolutionsmekanismen i slutet av första kvartalet 2018.

Svar på punkt 114:

Sedan början av år 2017 har den gemensamma resolutionsnämnden planerat och genomfört ett antal stora urvalsförfaranden, vilket har resulterat i att mer än 100 anställda har tillträtt. Med andra ord kommer den gemensamma resolutionsnämnden att ha 306 anställda i början av 2018. Rekryteringsgruppen genomför ett antal

urvalsprocesser som kommer göra det möjligt för nämnden att nå målet om 350 i personalstyrkan 2018.

Svar på punkt 115:

Under revisionen var den gemensamma resolutionsnämnden redan i färd med att anställa både AST- och AD-personal som förstärkning till personalresursteamet. Till följd av detta är HR-funktionen bemannad med 15 personer och sju av dessa arbetar uteslutande med rekrytering. Dessutom anställde den gemensamma resolutionsnämnden ett antal tillfälligt anställda för att stödja rekryteringsprocessen under första halvåret 2017. Den gemensamma resolutionsnämnden har följaktligen kunnat genomföra tre stora urval till resolutionsenheter, vilket har gjort det möjligt för den gemensamma resolutionsnämnden att anställa ytterligare 80 personer som redan är på plats eller kommer att ansluta sig till den gemensamma resolutionsnämnden under de kommande veckorna/månaderna.

VI. Samarbete med de nationella resolutionsmyndigheterna (NRA) (punkt X i sammanfattningen och punkterna 120–129)

Svar på punkt X i sammanfattningen, 122 och 124:

Vid den gemensamma resolutionsnämndens plenarsession antog nämnden nyligen en operativ målmodell som fördelar roller och uppgifter inom den gemensamma resolutionsmekanismen, även de interna resolutionsgrupperna. Hittills visar den gemensamma resolutionsnämndens erfarenheter att det nu råder större tydlighet vad gäller fördelningen av uppgifter mellan den gemensamma resolutionsnämnden och de nationella resolutionsmyndigheterna. Denna nyvunna klarhet kommer att återspeglas i den kommande översynen av samarbetsramen mellan den gemensamma resolutionsnämnden och de nationella resolutionsmyndigheterna.

Beträffande bemanning: se den gemensamma resolutionsnämndens svar på punkterna 114 och 115.

Svar på punkterna 126 och 128:

En begränsad översynsfunktion har varit verksam sedan juni 2016 när det första förslaget till resolutionsåtgärd mottogs från en medlemsstat. Sedan dess har den gemensamma resolutionsnämnden utvärderat cirka 430 förslag till resolutionsåtgärder som lämnats in av 9 medlemsstater. Trots de begränsade resurser som står till förfogande för den gemensamma resolutionsnämndens översynsfunktion utförs en reaktiv översyn i enlighet med kraven i förordningen om den gemensamma resolutionsmekanismen.

I oktober 2016 inrättade den gemensamma resolutionsnämnden även en arbetsgrupp för LSI-översyn som ägnar sig åt frågor rörande medlemsstaternas arbete med hänseende till LSI:er. Den gemensamma resolutionsnämnden erhåller nu via denna arbetsgrupp viktig information om det pågående arbetet inom medlemsstaterna. Den gemensamma resolutionsnämndens översynsfunktion fordrar inte översyn av medlemsstaternas dagliga aktiviteter, utan syftar snarare till att säkerställa att den gemensamma resolutionsmekanismen fungerar konsekvent och effektivt inom hela bankunionen.

VII. Samarbetsramverk med ECB och lagstiftningsförslag (punkt XI i sammanfattningen och punkterna 130–142)

Svar på punkt XI i sammanfattningen (avseende lagstiftningsförslag och moratoriumverkyget):

Den gemensamma resolutionsnämnden har hos kommissionen undersökt möjliga ändringar i förordningen om den gemensamma resolutionsmekanismen. I detta har ingått dels att komma med potentiella revideringar av BRRD i syfte att åtgärda tekniska problem, och dels policyfrågor på högre nivå. Beträffande förslaget till moratorium har den gemensamma resolutionsnämnden gett sitt stöd till kommissionens förslag daterat november 2016, med hänvisning till att nämnden ser de potentiella fördelarna för resolutionsmyndigheterna. Den gemensamma resolutionsnämnden är för att moratoriumverkyget görs tillgängligt som en exceptionell åtgärd att vidta när det är nödvändigt för att effektivt tillämpa resolutionsverkygen. Löptiden för moratoriumverkyget bör vara tillräckligt lång för att vara effektiv, men inte så lång att den äventyrar finansmarknadens stabilitet. Moratoriumverkygets räckvidd bör dessutom vara sådan att moratoriet kan ge effekt och göra det möjligt för resolutionsmyndigheten att täcka tillräckliga skulder för att uppnå målen med verkyget. Om det utformas på rätt sätt kan fördelarna med ett sådant verktyg väga tyngre än riskerna.

Svar på punkt XI i sammanfattningen, 132 och 133:

Den gemensamma resolutionsnämnden och ECB är i färd med att uppdatera viljeförklaringen dem emellan mot bakgrund av två års erfarenhet av befintlig viljeförklaring. I den nya viljeförklaringen kommer större utrymme ges åt automatisk informationsdelning med avseende på banker, särskilt sådana banker som bedöms ha fallissemangsrisk (SREP-poäng 4 eller 3, med SREP-delpoäng 4). Den nya viljeförklaringen planeras att vara avtalad och verkställd senast i slutet av första kvartalet 2018. Vidare gäller nu för alla banker – efter beslut av ECB:s styrelse – att ILAAP- och ICAAP-rapporter ("internal liquidity adequacy assessment process" reps. "internal capital adequacy assessment") vidareförs automatiskt till medlemsstaterna.

Svar på punkt 141:

Som svar på revisionsrättens påpekande, att den gemensamma resolutionsnämnden ännu inte har fastställt någon metod för att bedöma huruvida en bank fallerar eller sannolikt kommer att falla, noterar den gemensamma resolutionsnämnden att nämnden aktivt förbereder sin policy på detta område genom att identifiera var en sådan kapacitet potentiellt skulle kunna användas med beaktande av länken mellan värdering 1 och FOLTF och behovet av att undvika att göra överlappande bedömningar som skulle leda till att metoden fungerar som skuggtillsyn.

Vidare noterar den gemensamma resolutionsnämnden att även om nämndens roll när det gäller deklARATIONEN av FOLTF är viktig som en säkerhetsmekanism inom systemet för att undvika uraktlåtenhet att övervaka, är det tillsynspersonen som har det främsta ansvaret för att göra en sådan bedömning, eftersom denna har bäst tillgång till all relevant information.

Vid tidpunkten för granskningen hade den gemensamma resolutionsnämnden ännu inte utövat denna befogenhet (i samtliga av de senaste krissituationerna verkställde ECB FOLTF-beslutet enligt förordningen om den gemensamma resolutionsmekanismen).

VIII. Slutsatser och rekommendationer

Svar på rekommendation 1:

Rekommendationen godtas delvis. Närmare bestämt:

- (a) Även om den gemensamma resolutionsnämnden inte formellt har fastställt något datum för slutförandet av fullständigt överensstämmande resolutionsplaner för alla banker inom dess ansvarsområde, har den gemensamma resolutionsnämnden redan ett prioritetsbaserat tillvägagångssätt (se den gemensamma resolutionsnämndens svar under avsnittet "Resolutionsplaner" ovan). Enligt nämnda tillvägagångssätt har riskfyllda banker redan identifierats och ingår bland den gemensamma resolutionsnämndens prioriterade banker. Dessa drar nytta av de mest omfattande av nämndens resolutionsplaner, d.v.s. "fas tre"-planer. Fullständigt överensstämmande resolutionsplaner för alla av den gemensamma resolutionsnämndens banker planeras dessutom vara slutförda till 2020. Vissa planer kommer att nå denna grad av fullständighet år 2019.
- (b) Identifieringen av betydande hinder kommer att påbörjas 2018 och underrättelser till EBA om bankernas resolutionsbarhet kommer att följa som ett resultat.
- (c) Denna rekommendation kommer att höras under 2018 års resolutionsplaneringscykel.

Svar på rekommendation 2:

Rekommendationen godtas med undantag för implementeringsdatumet. Närmare bestämt:

- (a) Den gemensamma resolutionsnämndens MREL-policy antogs i oktober 2017 och kommer att verkställas under planeringscykeln 2017. En policy för undanröjandet av hinder kommer att tas fram 2018 och verkställas under planeringscykeln 2018. Alla av den gemensamma resolutionsnämndens banker kommer att ha fullständigt överensstämmande resolutionsplaner till 2020 års resolutionsplaneringscykel.
- (b) Handboken i resolutionsplanering kommer att uppdateras 2018.
- (c) Vägledning med avseende på de resolutionsscenario som fordras enligt det regelverk som kommer att införlivas i resolutionsplanerna kommer att ingå i handboken i resolutionsplanering när den uppdateras 2018.

Svar på rekommendation 3:

Rekommendationen godtas. Mot bakgrund av nämndens svar på punkterna 114 och 115 vill den gemensamma resolutionsnämnden, närmare bestämt, påpeka att betydande åtgärder redan har vidtagits som kommer att göra det möjligt att tidigt 2018 nå målnivåerna för bemanning av såväl nämndens HR-avdelning som den gemensamma resolutionsnämnden i stort.

Svar på rekommendation 4:

Rekommendationen godtas. Närmare bestämt:

- (a) När det gäller rekommendationen att klargöra den operativa fördelningen av uppgifter och ansvarsområden med medlemsstaterna har den gemensamma resolutionsnämnden nyligen i samband med plenumsessionen antagit en operativ

målmodell i vilken roller och uppgifter inom den gemensamma resolutionsmekanismen fördelas, även inom interna resolutionsgrupper. Den större klarhet som erhållits tack vare tidigare erfarenheter kommer också att återspeglas i den kommande genomgången av samarbetsramen mellan den gemensamma resolutionsnämnden och medlemsstaterna.

- (b) Även om den gemensamma resolutionsnämnden ur personalsynpunkt endast kan garantera tillräcklig bemanning av de interna resolutionsgrupperna kommer den gemensamma resolutionsnämnden att förmedla revisionsrättens rekommendation till medlemsstaterna och med dem diskutera möjligheten att anlita ytterligare personal där det anses lämpligt.
- (c) Den gemensamma resolutionsnämnden vill påpeka att två testövningar redan är planerade 2018.

Svar på rekommendation 5:

Rekommendationen godtas. Närmare bestämt: den gemensamma resolutionsnämnden och ECB uppdaterar för närvarande viljeförklaringen. Den bör vara antagen senast under första kvartalet 2018. Viljeförklaringen och dess bilagor kommer att publiceras därefter.

Svar på rekommendation 6:

Rekommendationen godtas. Närmare bestämt:

- (a) Se den gemensamma resolutionsnämndens svar på punkt XI.
- (b) Den gemensamma resolutionsnämnden har tidigare noterat vikten av att förbättra informationsflödet från tillsynspersonen (bland annat genom den gemensamma resolutionsnämndens eventuella närvaro i styrelsen på automatisk basis) och kommer även fortsättningsvis att lyfta denna fråga. Se även den gemensamma resolutionsnämndens svar på punkterna 132 och 133.
- (c) Se den gemensamma resolutionsnämndens svar på punkt XI.

Händelse	Datum
Revisionsplanen antogs/Revisionen inleddes	den 8 november 2016
Den preliminära rapporten skickades till den gemensamma resolutionsnämnden	den 12 oktober 2017
Den slutliga rapporten antogs efter det kontradiktoriska förfarandet	den 28 november 2017
Den gemensamma resolutionsnämndens officiella svar på alla språk togs emot	den 11 december 2017

Den gemensamma resolutionsnämnden (SRB, nedan kallad nämnden) ligger i Bryssel och inrättades 2014 som ett av svaren på finanskrisen. Den har till uppdrag att sköta resolutionen av alla fallerande banker inom sitt ansvarsområde. För närvarande ligger cirka 140 banker i euroområdet inom nämndens ansvarsområde.

Vid revisionen bedömde vi nämndens allmänna regler och riktlinjer och resolutionsplaneringen för enskilda banker samt huruvida nämnden har den personal som behövs. Vi konstaterade brister på alla dessa områden, men också att det var en krävande uppgift att inrätta nämnden från grunden och att bristerna måste ses mot den bakgrunden. Vi lämnar ett antal rekommendationer om utarbetandet av resolutionsplaner och färdigställandet av nämndens regler och riktlinjer. Vi rekommenderar även att nämnden ökar sin bemanning och förbättrar sitt rekryteringsarbete.

40
1977 - 2017

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Publikationsbyrån

EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURG

Tfn +352 4398-1

Frågor: eca.europa.eu/sv/Pages/ContactForm.aspx
Webbplats: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

©Europeiska unionen, 2017

För all användning eller återgivning av foton eller annat material som Europeiska unionen inte har upphovsrätten till måste tillstånd inhämtas direkt från upphovsrättsinnehavaren.